

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Corpus iuris civilis

Accursius, Franciscus

[Basel], 7. Juli 1487

Incipit liber tertius de iudicijs

[urn:nbn:de:bsz:31-318379](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-318379)

a De iudicis. dicitur de paratoribus iudicio. ut de edendo. et de in ius vocando nunc generaliter de iudicis.

Iudicio cepto quod sit lit. et test. ut in autem. de liti. §. si vero. col. latidne. viij.

Iuramentum que pendente iudicio currit. puta si quis si hoc nouatio est iudicium rei principalis obligati onis foris per se quoniam est stipulatio iuramentum Sed est. ut si. §. de ob. l. cum stipulanti. et de excep. rei iudi. si in iudicio. §. de usuris l. hie. §. de iur. §. de ne fidei. §. de reg. iur. no solet. §. de negia. alia. Alij dicunt iuramentum que. §. de iur. an li. §. de iur. si per quatuor annis erat soluende. et per duobus annis fue rit iudicium deducere.

Incipit liber tertius de iudicis.

Imperatores Severus et Antoninus. aa. Clementi.

Udicio cepto vsurarium stipulatio non est peremptoria. super perest igitur ut de bitores eius temporis

quod non est in iudicium deducit conuenire potest.

Idem. aa. Galerio. Hec iudice a cepto cum tutore tuo egisti. ipso iure actio iudice sublata non est. et ideo

Idem. aa. Galerio. Hec iudice a cepto cum tutore tuo egisti. ipso iure actio iudice sublata non est. et ideo

si hoc nouatio est iudicium rei principalis obligati onis foris per se quoniam est stipulatio iuramentum Sed est. ut si. §. de ob. l. cum stipulanti. et de excep. rei iudi. si in iudicio. §. de usuris l. hie. §. de iur. §. de ne fidei. §. de reg. iur. no solet. §. de negia. alia. Alij dicunt iuramentum que. §. de iur. an li. §. de iur. si per quatuor annis erat soluende. et per duobus annis fue rit iudicium deducere.

Idem. aa. Galerio. Hec iudice a cepto cum tutore tuo egisti. ipso iure actio iudice sublata non est. et ideo

Idem. aa. Galerio. Hec iudice a cepto cum tutore tuo egisti. ipso iure actio iudice sublata non est. et ideo

Idem. aa. Galerio. Hec iudice a cepto cum tutore tuo egisti. ipso iure actio iudice sublata non est. et ideo

Idem. aa. Galerio. Hec iudice a cepto cum tutore tuo egisti. ipso iure actio iudice sublata non est. et ideo

Idem. aa. Galerio. Hec iudice a cepto cum tutore tuo egisti. ipso iure actio iudice sublata non est. et ideo

Idem. aa. Galerio. Hec iudice a cepto cum tutore tuo egisti. ipso iure actio iudice sublata non est. et ideo

ioz vsura currit. ut. §. de usuris rei iud. l. i. §. et. §. de cedit autem qua prior vsura currit de finit interim. ut. §. de vsur. rei iud. sancim. Item de cedit. quia ubi tenebantur in solidum. et pariter condempnati fuerunt vtiliter tenent incipiunt. Item periculum vni alio animo non patitur. ut. §. si plures vna sen. su. con. l. i. §. ij.

si rursus eundem iudicem petieris contra vtilem exceptionem rei iudicate. si de specie de qua agis in iudicio priore tractatus non esse allegas non inutiliter replicatione tolli magi poteris.

Imperator Alexander. a. Fustine. Clotiens questio status bonorum disceptatione concurrit. nihil prohibet quo magis apud eum quocumque alioquin super causa status cognoscere non possit: disceptatio tamen tunc.

Idem. a. Popilio. Si cum tibi precium prediorum a curatoribus datus putaretur et instrumenta emptionis traderentur. questionem omni se euictionis non nouisti. intelligis seluata lite instaurari non oportere.

persecutus est. ut. ar. ff. de petul. si ex duobus. sed tunc non obstat aliquo modo exceptio. ut. ff. de excep. rei iud. si mater. §. si quis ante Item nec sic potest poni vel intelligi ut fuerit petitio generalis et specialis persecutio et contentia scilicet specialis. quod tunc nocet in aliquo ut. ff. de arbi. l. de rebus

Idem. q. sup. est Non est in parte quam persecutus non est. in alia enim et si natura debitor maneat. ut. ff. de di. inde. iul. in replicatio non dicitur

Idem. q. sup. est Eundem iudicem. non alium ne cause continentia diuidat. ut. ff. de qui. re. ad eundem. iud. e. l. ij. §. arbi. tu. l. omnes. et ar. §. e. l. nulli.

Idem. i. eff. i. prima facie. sed ope replicationis annullat. §. de transac. l. sub preterito. So. disti que ut ibi. et ad hoc. §. de excep. si et maiore. et a. si aduersus rem in. l. i. §. de trasac. l. age. et l. si de certa. et ff. de arbi. si cum dies. §. plen. et de admi. tu. lucius. §. tutor co uentus. Item. §. si cum. So. ut ibi.

Idem. q. sup. est Quotiens currit. ut si a me hereditate petas. et te seruum meum dicam.

Idem. q. sup. est Quo magis. i. min. §. de. tu. po. l. i. sic e contra. §. e. ti. pperam d. in. §. de. rap. l. ij. §. i. vel. pperam. pone illa verba. nihil prohibet. et exponere. i. oia iura magis consona ut in hoc quo. putat. sed in prima ponit. quo in vi nominis.

Idem. q. sup. est Cum. v. p. a delegatum. Qui alioquin. i. alias vbi principaliter querit de statu non potest cognoscere. ut. §. de pda. i. l. ij. in. §. de pperam. sua psonam impeditur. vel die pperam eius de cuius statu querit ut est pupilus. ut. §. de ordi. i. l. i.

Idem. q. sup. est Disceptatio. §. utraq. bonorum et etia status. adeo ut si fm est qui seruus dicitur de hereditate pronuncietur. sufficit ad libertatem si e contra non impediatur de sensio libertatis. ut. §. de ordi. cog. l. ij. An et incidentibus sit pronuncian dum. triplex est opinio. ut dices. §. de ordi. i. l. i.

Idem. q. sup. est Cum tibi reputaretur. cum generaliter contra curatores ageres

Idem. q. sup. est Omisse a curatoribus. §. q. curatores non egerunt de euict. §. de illis euic. vel dic q. omiserunt stipulari de euic. vbi §. negligentia ponunt contenti.

Idem. q. sup. est De optere. ut. ar. §. de errore adyo. l. si. §. de iur. et fac. §. l. et. §. de. l. ij. §. de. §. fuit generalis petitorio et persecutio et sententia ibi specialis persecutio. hec non placet. quod persecutio fuit specialis vel si non instauratur. quia hic generaliter obstat exceptio sed replicatur ut ibi. et sic hec secundum illam. vel dic q. hic species pendet ex

Item accepto i. delegato ab ordinaro. et dic egisti generaliter pposita actione tute le. sed in iudicio vna. causam tibi es psecutus. cum multas species admisceratis vna tute labat. et inde generaliter absolute Alij dicunt q. pposita i. actione tutele adq. lecta vna causa quare

Des, accursus
 Lacet de dicit. i. delegaverit & loquitur Serapiano. p. p. r.
 Cognoscant. vt. ff. de iud. de q. re i. p. i. in aut. vt iudi.
 no. ex p. c. sacras iul. §. i. col. viij. & iudi. §. h. col. vi. Sed §. j. de rela.
 l. i. in ordinario. hic u. delegato. vel solue vt ibi.
 y. **T**ribus. vt. j. d.
 ap. l. i. in maioribus.
 r. s. si septi in ite. re.
 post. l. i.

Lacuit. affe
 raf. vt. ff. de
 re. iu. duo ex
 tribus. r. ff. de arb. sic
 r. in aut. de iud. §. si
 aut. r. ff. de iudi. si lo
 gius. r. l. iudex. r. l. p.
 ponebat r. s. de iudi.
 l. p. r. ad. §. illo. acc.
Didaz. iudi
 ces. duobus
 modis d. p.
 d. ne. i. delegat. vt in
 aut. de iudi. §. verus
 r. §. sedebit. r. illo. §.
 ne aut. col. vi. r. hic.
 Jte ordinarius si in
 humiliora disceptat
 l. v. §. ad. ccc. solidos
 vt defensor civitatis
 vt in aut. de defen. ci.
 §. iudicare. col. ij. r. d.
 iud. §. audiet. col. vi.
Qui p. sua iur
 dictioe. occasione sui
 pra. a pedaneis qui
 sunt delegati. genera
 liter personis eoz qui
 dare pnt r. dari sub
 iungit.

Qui p. sua iur
 dictioe. occasione sui
 pra. a pedaneis qui
 sunt delegati. genera
 liter personis eoz qui
 dare pnt r. dari sub
 iungit.
Qui p. sua iur
 dictioe. occasione sui
 pra. a pedaneis qui
 sunt delegati. genera
 liter personis eoz qui
 dare pnt r. dari sub
 iungit.
Qui p. sua iur
 dictioe. occasione sui
 pra. a pedaneis qui
 sunt delegati. genera
 liter personis eoz qui
 dare pnt r. dari sub
 iungit.
Qui p. sua iur
 dictioe. occasione sui
 pra. a pedaneis qui
 sunt delegati. genera
 liter personis eoz qui
 dare pnt r. dari sub
 iungit.

ricos iudices hoc equi negocia hu
 miliora disceptant. constituen di da
 mus p. fidiibus potestatem

Qui pro sua iurisdictione iudices
 dare dative possunt. iij.
 Impera. The. r. Valen. aa. Cito.
 Prefecto pretorio.

In causarum delegationibus il
 lud. consultissime precipimus
 obseruari. vt ita valeant si ad iu
 risdictionem pertineant delegan
 tis. Et si quis aliene iurisdictionis
 causam crediderit delegandam. nec
 precepto cognitorum datum patie
 tiam accomodare censemus. r. si co
 tra leges obtemperauerit delegan
 ti. omnia que ab ea delegatione ge
 runtur. ita pro infectis haberi precu
 pim. ac si ipsi qui delegauerunt alie
 ne iurisdictionis iudices resedissent
 vt nec appellandi quidem necessitas
 victis aduersus eas sententias ipoi
 natur. Nec teneant nisi iudices a
 nobis specialiter delegantibus dar
 ri alijs causas delegauerint iudican
 das. nam his delegantibus nullo
 personarum causarumue habito tra
 ctatu. appellationum ad eos iure iu
 dicia remouebunt.

**De quis in sua causa iudicet. l. ius
 sibi dicat.**

Qui p. sua iur
 dictioe. occasione sui
 pra. a pedaneis qui
 sunt delegati. genera
 liter personis eoz qui
 dare pnt r. dari sub
 iungit.
Qui p. sua iur
 dictioe. occasione sui
 pra. a pedaneis qui
 sunt delegati. genera
 liter personis eoz qui
 dare pnt r. dari sub
 iungit.
Qui p. sua iur
 dictioe. occasione sui
 pra. a pedaneis qui
 sunt delegati. genera
 liter personis eoz qui
 dare pnt r. dari sub
 iungit.

sol. r. scdm hoc vt hodie hic corrigi p. l. j. de ap. l. p. cipimus. §. hic
 si appellano vsq. in fi. l. r. verius ibi in l. precipimus ab ipso dele
 gato principis appellabat. hica delegato delegati. Jte scdm eam
 dem l. iam ad eos est contra. s. de iudi. l. si in fi. Solue vt ibi.
 l. **Q**ue quis in causa sua iudicet. vel ius sibi dicat

Generali. ius
 dicet quo ad
 proprietatem.
 accursus

Imp. valen. Grati. r. valens. aa.
 ad Grachū. p. p. r. vicarium

Generali lege recernimus ne
 minem sibi esse iudicem. vt
 ius sibi dicere debere. in re
 enim propria iniquum admodum
 est alicui licentiam tribuere senten
 tie.

**Qui legitimam personam standi
 habent in iudicio vel non. vi.**

Impa. Gordia. a. Candide.
 I cum esses pupillaris eta
 tis sine tutoris auct oritate
 cum aduersario tuo consistes
 p. res provincie aduersus te pronu
 ciauit. minime auct orata te iudica di
 nitur qd statutum est

Impa. Diocle. r. Maximia. aa. r.
 cc. gemache

In rebus que priuati iudicij q
 stionem habent. sicut pupillus
 auctore tutore r. agere r. conue
 hiri potest. ita aditus r. curatore r. d
 sentiente litem r. intendere r. excipe
 te debet

Impa. Hono. r. the. aa. Julia. p
 con. Aphice

In dementarie possessionis ac
 tō exerceri pot p. qualicum

Derequo ad
 possessione p. p. p.
 diffiniendo p. ea me
 loquendo vel iudice
 iudicando iudicare
 exequendo. sicut r. ff.
 qd merus ca. l. extar.
 sed §. j. §. fidei. l. fi.
 sol. vt ibi. Jtem §. j.
 madati in re mada
 ta. sol. vt ibi. Jtes §.
 ff. de of. p. f. sena tusa
 §. sed ibi cu l. s. p. r.
 Jte §. ff. de cofel. l. i.
 sed ibi no sententian
 tor. sed conferendo

Admodum. i. valde
 o Sententie. vt. ff. de iudi. l. iulianus. r. de iuris. o. iu. qui iuris
 dictioni. r. de arb. l. p. sed arbitratore sic. vt. ff. de ope. l. i. l. l. r.
 r. j. de contrahen. emp. l. fi.

Qui legitimam personans. s. de persona iudicis. nunc ad
 ctōis r. rci.

In iudicio. sed in arbitrio dic vt. ff. de arbi. si pupil
 lus.

In rebus. secus si p. te. vt. s. de p. u. no. id. min. Jte
 intellige si pronunciauit diffinitue. vt. s. si aduersus rem tu. cu
 r. r. minores. ff. de re iud. l. acta. §. §. in fi. secus i interlocutoria vt. ff.
 quibus ex cau. in pos. ea. l. apud iul. §. marcellus. r. l. in possessione. §.
 r. r. de rebus au. iu. pos. si minor. r. l. r. c. omnia etiam senia in adulto
 vt. j. l. p. r. i.

In rebus. priuati vel publici vt. j. de auc. p. r. l. clarum.
 Ita aditus. hic excipe nisi impetrauerit veniam et a
 tis. vt. s. d. e. h. q. v. n. a. et. imp. l. v. r. nisi interdicto de li
 bero ho. er. h. vt. ff. de lib. ho. er. h. l. quod r. ler. §. sed r. si mulier. vt
 nisi interdicto momentanee pos. vt. j. l. p. r. i. vt. nisi pro comun
 cris. vt. no. ff. de procu. si minor

In rebus. priuati vel publici vt. j. de auc. p. r. l. clarum.
 Ita aditus. hic excipe nisi impetrauerit veniam et a
 tis. vt. s. d. e. h. q. v. n. a. et. imp. l. v. r. nisi interdicto de li
 bero ho. er. h. vt. ff. de lib. ho. er. h. l. quod r. ler. §. sed r. si mulier. vt
 nisi interdicto momentanee pos. vt. j. l. p. r. i. vt. nisi pro comun
 cris. vt. no. ff. de procu. si minor

In rebus. priuati vel publici vt. j. de auc. p. r. l. clarum.
 Ita aditus. hic excipe nisi impetrauerit veniam et a
 tis. vt. s. d. e. h. q. v. n. a. et. imp. l. v. r. nisi interdicto de li
 bero ho. er. h. vt. ff. de lib. ho. er. h. l. quod r. ler. §. sed r. si mulier. vt
 nisi interdicto momentanee pos. vt. j. l. p. r. i. vt. nisi pro comun
 cris. vt. no. ff. de procu. si minor

l. indebiti. §. i. de iudi. l. iij. Item p interdictum de pccario. ite per
interdictum qd vi aut dam. p saluanum qd dar de rebo coloni.
loco tamen cul' hter interdici. in factum actio. hodie vas. vr isti.
de interdic. §. fi. r. ff. de vi r vi. ar. l. i. §. h. p dicitur quidem iudicia vbi
cum momentaria a pritudine quoniam poterit esse q qui amisit
in possessio vi nec
in petitorio. r hic par
durabit apud eu poss
fessio. potest esse con
tra r hic multum du
rabit apud eum poss
fessio. potest etiam di
ci momentaria quia
cito debet expediti r si
n e moza vr infra r i
era certum tempus.
l. iij. §. fi.

Cicicio. f. in factu
vel alia ad possessio
competens vt diri.
no. actio qz no sic co
ueniat pupillus. aliq
idem sic conueniatur.
accur.

C psonam sub colore autem adipi
scende possessionis obrepticia petito
alteri obesse non debet. maxime cum
absqz conuentione psone legitime in
iciatum uirginijs videatur. nihil au
tem opitulatur conuentione circa mi
nozem habita. cum id rectius circa
curatorem debuerit custodiri. f.

Ct nemo inuitus agere vel accu
sare cogitur

C Imp. Diocle. a. Carissimo

C Per quacunqz. i. que hter psona suo nomine agere potest. na
etiam pupillus r seruus in recupanda vel retinenda. no sic in adi
piscenda. vr. j. p vim. vel alio modo. l. i. r hic est primus casus h
legis. Si tamē pupillus succumbens in possessione obrependo pe
terum agere velit de ppprietate non potest. vr alter teneatur ei
respondere sub colore questionis de possessione. maxime autem id
subiungit quia si de possessione egisset pupillus cum tutore et idē
nollet de ppprietate agere sine tutore. idem esset vr no admitteret
r hic est casus secundus. sed si pupillus obtinuit in possessione et
reconueniat petitorio. sine tutore non valet sententia. r hic e tert
tius. r sic sunt casus tres fm Bz. Aliqz intelligunt totam legem cu
pupillus agit nomine alterius de momentaria possessione. r ipse
idem vult agere de ppprietate vel reconuenit. r eedem dantur rei
sponsiones r similit. r sunt tres casus. que no placent. Alij vr Jr.
dicunt qz tota lex duos tantu ponit casus. primus vsqz illuc sub
colore r. r sic n mutatur prima positio. secundus abinde vsqz ib
luc nil aut r. r qd subijcit nil aut r. est exceptio faciendi. r scdm
hoc dices adipiscende. i. adepti. r alteri. i. minor. sed scdm nos ad
piscende ppprie ponit. r alteri. i. aduersario minoris qui est maior.
Possent etiam dici quatuor casus r vnus assumat in illa dicit de
maxime. aliqz tres non mutantur

C Obrepticia. puta quia nolbat intendere rei ven. r de ppprie
tate iste minor pbare.

C Iniciatum. i. inceptum in possessio. nam idem r si interue
nisset tutor in possessio. vr modo dixi. r ad hoc. j. qui dan tu. pos.
l. in vnineris.

C Circa minorem. si vult obrepere aduersarius ptra pupillum
r de ppprietate litigare. r hic vitimus non variatur.

C Custodiri. i. potuerit. nam minor potest pueniri auctoritate tu
toris. vr. ff. de admi. tu. l. i. §. sufficit. Item ex eo qz dicit obrep. pe.
obesse r. no. ar. qz testes in causa possessionis n sunt interrogadi
de ppprietate vel si interrogent nihil in ea eoz dicit pfit. sic. r. ff. §
peti. hter. si quis hter. §. fi. in fi. r. ff. de iureiu. l. si duo patroni. §. i. r.
leum qui circa prin.

C De nemo inuitus agere vel accusare cogatur

Inuitus agere vl accusare cogit. idem dicit textus qd m
bica r pbat etia regula. j. de vsurz pu. l. fi. r de pig. creditor
r idem est ptra in defendendo. qz sufficit in possessionem
missio. vr. ff. de h ius vol. satisqz nisi in casu. vr. ff. de pcura. sed et
h. §. pter sed eti a in agendo qd q quis compellit causalne vr ge
stor negotiorum. vr. ff. de neg. ge. sin. ar. in prin. Item pcurator
vr. j. mandan. l. a pcuratore. r. l. pcuratore. item tutor vr. j. arbi.
tu. l. iij. r. j. de admi. tu. de bito. r. l. tutores. item hter vr. j. §. h
quibz vr indig. l. i. Item ministratoz ciuitatis. vr. ff. de admi. reru
ad ci. per. l. ij. §. si eo item m. vr. j. de le. h. sciant. Item ille q semel
actoz pposuit nam loquitur hic ti. qn nullam pposuit actoz. vr. j.
qmodo r qn iu. autē. q semel. sed solet queri a lononienf possit
cogia scholan vr agat ptra scolarem q in breui est recessurus. euz
forte lononienfis spectat eum puenire cu habeat pedem in stripe
dio. r est. ar. lex ista q n possit. magis tn puto iudicem debere statu

re ei tempus. j. qd agat r postea eu non audiri. ar. j. de retris. pig.
fi eo. r. j. de ingenuis ma. l. distamari. r. ff. de opno. leg. l. mancipi
ozu. r. ff. de cu. lo. dan. l. i. r. ff. de lo. au. tu. pos. si se tuus. r. ff. §. car. e
l. iij. §. due. r. j. de repu. si eo tempore.

C De ordine iudicior. i. de questionibz ordinandis in iudicibz pu
ra si concurrant duo
iudicia inter easdem
personas pncipali
ter vel incidenter. qd
pcedere r qd sequi
deat. sic ergo dicitur
iudicior. i. questionuz
vel a rebo de quibz
possunt fieri iudicia
id est questiones.

C Inuitus agere vel accusare nel
mo cogatur.

C De ordine iudiciorum
Impator. Seuerus r Anto. aa.
Marcelline.

Dite p fidei p r uincie r
ruptum esse testamentu
bi presentis agnatione filij
docete. na neqz impedit notoz eius
q status questio in cognitionem
tit r si sup status causa cognoscere
no possit p pnet enim ad officium

C Dite o vos tutores posthumi.

C Agnatione id est natiuitate que rumpit testamentu
vr. j. de posthu. hter. in fi. vel ex hter. l. i. r de lo. pos. contra
ta. l. posthumo. r agere peti. hter. scdm. b. licet scdm eum. B. est co
tra. j. de car. e. l. i. vbi dicit eam. §. petitoz hter. differt. sed subaudi h
si impuberi expedit. quia testes possunt mori. vr. ff. de car. e. l. iij. §
due cause. Item fm hunc casum sup illo verbo huius. l. r si sup
causa status r. est contra. j. de peti. hter. liber. sed ibi de statu defun
cti. hic hter. Item sup eodem est contra. ff. de car. e. l. iij. §. mis
sum. vbi dicit posse agi d statu si impubes agat peti. hter. sed expo
ne hic non possit. alias quando pupillo petitorio iudicio conue
nietur. vr in. §. si quis hter. in eadem. l. iij. nam tunc in eius fauoz
rem differtur questio status. per. car. non qz preses d libertate cog
noscere non possit. vr. a. de pda. iij. l. placet. r. ff. de car. e. l. iij. §. due
hic autem agebat pupillus petitorio. r ideo non differtur. h h
te solutioni videtur contra. ff. de car. e. l. iij. §. vbi petitorio agit pu
pillus r tamen differt questio status. sed ibi contra alios posside
tes res hereditatis. scdm autem si contra eum qui et mouet quel
stionem status. vel loquitur ibi cum. satis vidit pupill. vnde ad
mittitur vt curator lonis datus. vr in. e. n. sed r h i. §. i. Sed et
poni potest huius. l. casus in possessio vr dicas r pupillus vbi
lebat adipisci possessionem vl retinere ex car. quod potest r vt r
de p dicitur in questio status. hter dicit r si sup causa r. vr hic r
ff. de car. e. l. iij. §. parui. r. ff. de inoffi. te. l. qui de inoffi. oso. nisi acte
nue vr summam cognoscatur. vr. ff. de car. e. l. iij. §. cause. r quia
hic subijcit de hereditate scdm hunc casum. expone. l. de possessio
rerum hereditariarum. vel dicerentur eodem casu etiam de hter
ditatis ppprietate lumpnatim cognosci. cum petitur carboniana.
vr si eidenter pxtur eum h redem non esse nec filium. de nege
ei carboniana. vr. ff. de car. e. l. iij. §. cause

C Circa. §. presid. s.

C De tut. dicitur enim aduersarij cum non esse filium sa
bq vel dicebant eum sequum

C Et si. i. quamunqz.

C Non possit. f. alias cu n pueniret petitorio. hic autem ficit.
subijcit qz hic agit. vel dic non possit. l. vt pnuciet. cognoscit tam
vr subijcit ne sibi ipsi hter littera contradicatur pro ur posui in pe
ritoz. o. §. fm aliu casuz dic n possit ppter car. qd differt p apit.

C Questionem. f. de statu fundata tn prius inuentione actoris
vr. j. de pba. excepti. r. j. de excep. siquidem. §. put in car. posui q
modo d statu cognoscit. R. n. summam. vr. j. de car. e. l. iij. §. put aut
in petitorio posui plene cognoscit.

C Quoniam diu cognoscendū quasi n pnuiciandū qmiam r.
r sic hter sententiā pro puero in pncipali r incidenti pcoo
data videtur. secus si contra eum in pncipali scdm io. vr licet.
j. de ordi. cog. l. ij. r. s. de iudi. l. quoniam. Sed videtur no pncipali
cari incidenti. nisi r de ea pronuncietur. vr. ff. de hter. qui sunt sui l
ali. iuris. l. iij. r. ff. de hter. ag. si qd a hteris. §. si quis vel pens. So.
vr. dicit. l. ij. de ordine cog. r no. qz pnt tres leges h n. dicitur
de incidentibus questionibz que in modum excep. vel defensionis

opponunt. vltima ho loquit qn in modu reconuentionis v' accu-
sationis no defensionis m. An aut in incidenti sit pnunciandu
pla. dic q sic. vt. ff. de iudic. qua re in pn. z. ff. de m. po. l. in tra. fm
ynā casus postēdes. z. ff. de puarica. l. ij. i. hñ. Dul. dic q no. p pzi
mā. l. hñ. ti. z. j. de ordi. cog. l. ij. z. illa. te q te intelligit principale
alia duo spalia dicit

Jo. ho distinguit inf
icidētes vt q habeat
cām retustiorē an iu
diciū vt tūc nō pñū
cief. vt in fi. pme. l. et
emergētes. vt q nouā
cām hñt r originē vt
fallus testis. z. tūc p
nūcief. vt. j. de vi. l. a
pcedēte. z. ff. dñ. cau.
liberis. h. fi. z. l. se. z. b
iō qz alt in cā pcedi nō
pōt. z. b qñ ciuilibs iū
dit ciuili vt i pma et
scda lege hñt r. hñt
tē cā l' criminali. tūc
de vtraq pñūcief hñt
b. a pōe ereplū. ff. ad. l
iul. d. adul. l. i. h. si pub
lico. z. ar. j. de li. cā. si fi
hñidē si cmiat ciuili.
vt si ex instrumēto te
pneriā qd dicit falsū
sū. vt e d' ciuilibs criali.
vt si de plagio te accu
sem. z. tu dicas seruū
venditū. tūc fuisse. vt
j. e. l. pe. vel pnunciat
ibi p sequentiā fm
Jo. vt ibi dices.

Qñtio tibi
agēti. peti. h. z.
q' heneri qz
nō sis agnatus vel co
gnatus.
v' Par tueles tuof
z sic eodē gradu.
x' Expire ad ditiū
dēdā hñ dicitatē cū iū
dā agnari v' d' gnari
tūi et cūm
y' Qñstio erit in
modū exceptiōis qd
ēē pōt. vt. ff. d' pba. l. i
z. l. Queri. nō pñū
ciat. vt. s. l. p. v. d' i
in fine.

Om ciuili. criminis icidēnt. vt agis ex instrumēto qd dñ
co falsum ex pōdo. v' agis ex testamēto qd dico te testa
torē cōpulsisse ad faciendū. vt. j. si qd aliqut te phi. l. i. v' pō
ne. vt. j. de ordi. cog. l. i. sed vtraq pñūcief.

Adiungit v' acufas me d' plagio. h' ego eū seruū meū esse dī
co. vt. j. ad. l. fau. a. de plagio. l. añp. v' acufas me te adultērio vel
fili. sed ego te seruū meū dico. vt. j. ad. l. iul. de adul. l. qm alexadrū.
itē pone ex emplū. s. de of. rec. pro. l. i.

Eodē tpe. imo v' prius finitēda criminali. vt. j. l. p. q est d. so
ibi reaccusado. z. sic āle qones erant pncipales. hie scda in modū
exceptiōis pponit. Itē quōd pnunciat hic sup vtraq. imo tū sup
pncipali. vt. s. l. i. in fi. q' r. a. l. o. ibi icidit ciuili. B. criminalis
ciuili. v' ecōtra fm. h. vel pōt dicit fm. iō. q' hic vtraq dicitur pro
nunciado tū de principali tū z adeo incidē viderē tē terminari. vt
si deam quis dicitur: cōmpetat exceptio rei iudicate. vt. j. de fi. in
stru. l. fi. in fi. nisi vbi de incidēti sūmatim d' gnoscit. vt. ff. de li. agi
nosce. h. qd ali. s. si vel. z. s. meminisse.

Domā ciuili intermissa. i. dilata.
Q' Sepe fir. nā qñqz alt fir. v' cū ciuilibs iudicial. v' iust.
z. de act. s. iudicial. z. j. ad. l. iul. de adul. l. qm alexandrū. ites
hic erāt amle qñstiones principales sed in supiori. nō. at est h' hu
ic. ff. de iudicis q' prior. h' hic fallit illa regla q' tall. g. h. vt ibi dixi
f' De tpe prius h' q' legē intelligit. It. cū criminali extinguit ci
uile. vt. j. ad. l. iul. de adul. l. adulteri. als non. cū non phibet qd
pōt cōmissū crimē agere q' quēlibet suū debitozē necronare. vt. ff.

de rona. post d' cū. sed certe nō phibet hic agere h' d' differre tō nec
criminali tēminet. z. pñūcief hic distinguere. vt dices. j. de accusa. l.
qui de crimine
s' Cessauerit p absolutōz. als dic. vt. j. q' accu. non pos. l. i.
h' Distingui. i. finri.

De litis contestatione. ar.

Imperatores Seuer' et Anto.
aa. Valente.

Es in iudicium reducta l' n
videtur: si tantum postula
tio simplex celebrata sit v'
actionis species ante iudicium reco
gnita. Inter litem enim conte
statam. et editam actionez permul
tum interest. his enim tunc contesta
ta videtur: cum iudex per narrati
onem negotij casum audire ceperit.

In autentica de exhiben. z intro du.
reis. s. scium. colla. v.

Offertur ei qui vo
catur ad iudicium libellus
et exinde prebitis spoztulis
data fideiussione viginti dierum
gaudeat inducīs in quibus delibe
ret an cedat an contendat: aut aliqz
iudicem sociari verat vel recuset
cum nisi ille sit quem ipse alio iam
recusato petijt. Demqz presens
interrogetur an hoc tempus litis
transferit. quod non modo ex ipsi
us responsione sed ex libelli subscri
ptōe manifestat. quā in initio h' facē
tebet. litis ergo contestatio contra
hoc indultum habita pro nihilo

statio. Primum non facit contestationem cum post possit iurisdi
ctio declinari. vt. ff. si quis in ius voca. non ient. l. iij. nec fm vt b
z. ff. de iudi. nō videf. z. ar. ff. rem ra. h. a. lamplius. nisi in casu. vt. s
qñ li. prin. da. l. i. z. q. Tertium sic.

Cognita per libelli dationem. vt. s. de eden. edita. qui dabat
aliter olim. vt. ff. de eden. l. i. s. i. aliter hodie proponitur. vt in auf.
hic posita.

Cum iudex vel arbiter. vt. ff. de arbi. l. i. z q' dicit narrationes
salcet z responsionem. vt. s. de iuramento ca. l. ij. in prin. z. s. de
indicis rem non nouam. s. patroni. z quod subijcit negotij. scilicet
h'ic principalis. vt debet mibi. x. Titus. z ticus dicit nego. vel nō
est verum. vel simi. v' si excep. proponat pacti vel iurifurandi sei
cus si dicat non teneo: respondere ratione iudicis val actoris v'
temporis. quia tunc declinat. Item secus si dicat reus. Respon
deo h' nō aio contestandi litem. vt. ar. ff. quibus mo. pig. vel hyp. si
debitor. h. i. z. de vsu fruc. sed z si quid s. fi. et. l. sequenti. Sed. ar. cō
tra. ff. de condi. inde. quod quis. Sed ibi tantum in mente conce
pi. Item puto per veritatem responderi. sed per sacramentū ca.
quod fit post de credulitate quid autem si confiteatur. hñ. non v'
detur contestatio. sed p'osierat libellus datus z animo contesta
di hoc faciat q' est contestatio et dabitur diffinitina. alias si simi
pliciter sic perat actor sine libello non est contestatio. sed precipi
tur reo. vt vsqz ad certum tempus soluat. vt. ff. de iudicis si debi
tori.

Autentica.

Lata snia absolu
tōis. alio qñ nō dat. i
mo tollit iudicium ciuili
h' qom. z sic itellige. s
quing mō. z. l. i. p. fēi
tentia absolutoz. ay l'
epactū h' p' r' a' f' c' o' s.

De litis d' r' e' s' t' a'
tōe qz iudicia accipiū
unt ex ordiū p' lit. con
tes. id est ea ponit.
Es reducta. s
pe rita.
m Sim
plex vt vocet adueri
farius in ius. Sic. eri
go tria no. postulatō
libelli. editō. z cōtey

De obsequio. i. volu committu sup lite maiori quantitate exposita

De dilatoibz. q. i. iudicij perunt. i. q. post iudicia de eis ponit.

Q. Domi. instrum. orz large accipe. ff. de fid. instru. l. i. r. q. subicit psonaz. l. aduocatoy. v. l. restringe instrumeta ad certaz m. psonas. ac cipe testiu. ut r. aduocatoy. vt. ff. ex q. bus casis ma. ab hosti

gerit. non facile amplius q. semel nec vlla trahendi arte sciunt esse tri buendam.

Impator Constant. a. Aduersus Elicanum.

Y quando quis rescriptus ad extraordinariu iudice re portauerit. dilatio ei penit?

deneganda est. illis aut qui in iudicium vocantur danda est ad imp banda precum mendacia. vel profe renda aliqua instrumeta. vel testel quia instructus esse non potuit: qui pter spem ad alienum iudicium trahitur.

In autem. de exhiben. r. intro. reis. s. i. collatione. vi.

Quod fieri non de. cor bet nisi actor satisfecerit: cer tam promittens quantita tem m. se datum si litem non exes quatur. aut exequens non vincat causam.

Si ergo post tempus a se constitutum intra decem dies reo presente non occurrat dimittatur reus exacto e. quod promissum est et si quid circa litem plus impendit se cum taratione iudicis iurauerit.

Idem. a. de futuro. p. p. Annone siue pars siue integra dilatio fuerit data. eousq. iudicis officium conquiescat donec petiti temporis defluerint curricula.

Ferie autem siue repenti ne siue solemnes sint. dilationum temporibus non excipiantur: s. his

quoz connumerentur.

Idem. a. ad Maximum.

Precedente indice dilatio nem non conuenit postula rietiam si vtraq. parte pter sente tribuatur cum non alias nisi causa cognita indulgeri queat. r. co gnitio cause non interpellatio pla naria sed confidente magis iudice legitime colligatur. vt si forte dila tionis peticio fuerit improbata: su scepta questio per sententiam iudi cis dirimatur.

Idem. a. ad maximum.

Um a nobis fuerit ad ap pellationem consultatione ue rescriptu. siue sit primo iudicio petita dilatio: siue ea tribui ta non sit. siue nec petita quide cam dari cuiq. non licebit. eadem ratioe qua nec in iudicij quidem cogni tionum nostrarum dilatio tribui solet.

Imp. Constantinus r. Constan. aa. ad patronum vicarium aplice. Inter priuatos r. fiscum si ali q. lis mota fuerit: vtriq. pti petede dilatois p. defensores suos copia non est denegada. si hoc comodo ditatis ro postulerint.

Impa. Archa. r. Dono. aa. Desi sale prefecto pretorio.

Ecce statu ac patrimonio litigantibus in transmarina etia dilatione nouem men sum spacia egredi concedatur.

Connumeret. vt. j. ti. i. l. i.

Procedere non conuenit secus in lv. pos. que non tribuit ius quia possit dari a procedente. vt. ff. quia or. in lv. pos. ser. l. q. s. dice item et libertas. vt. mlti. de libertinis. s. fern y. l. tribuat. i. tribui postulet.

Planaria. i. que fiat de plano. s. subtiliter r. ca cognita. vt et alias. ff. de reg. iu. omnia.

Improbata. s. ab aduersa parte. r. q. dicit questio. s. hie incl tens p sententiam. s. interlocu. r. sic in incidenti pnunciatur. quia aliter in causa proce di non potest vt dixi. s. de ordi. iudi. l. i. in fi. vt die improbata s. a iudice. r. q. subicit questio s. cause principa lis r. per sententiam scilicet diffinitiuam. r. fm hoc est. q. ab mlti locutoria non appelletur cum dicat statim posse dare diffinitiuam r. habes. j. quoz up. l. ante sententie. accur.

Um a nobis. si ad principem appellat. siue ipse cogno scar. siue alij deleget non datur dilatio sine priori iudicio sit data vel non petita. sed in principali causa dare tur. ponitur ergo consolidationem vel pro et. siue habeas ve. si ue vel sic antiqui posuerunt. nec obstat. j. de temporibus app. aut. sed lis. r. j. vbi se. v. l. cla. l. quonies. q. vbi non loquitur de dilatoe dan da vel non. sed dicit non perire instantia fataliu dieru. magis at pdiat equitas naturalis. vñ pone fm Jo. q. iudex examinata ca nec em ante fieri pot. vt. j. de relationibz. l. i. r. de ap. nec cas. cu se in sufficiente videret. vt. m audiencia erat ei comissa retulit pncipi l

Acto sec. si agat cora ordiano na tu cerpe etaf p. anu r. tres me ses. quoz p. bienniu r. vi. meses. vt. j. quoz et q. i. au. q. semel.

Dimittat ab ob seruatoe iudicij. cu si sit hqd de ca. vt. s. de iud. p. erandiu. s. i. r. s. q.

Qua taratoe pce te iuramento. vt. s. de iud. au. post ius. siue ps. p. d. g. iudex dila to legalē ab i

breuiare. vt. ff. de iudi. noq. nunq. s. integra. i. lega lis dilatio.

Curricula nisi ea data iudex et ca ab breuiet. q. d. pot. vt. ff. de re iud. q. d. iust. et ff. de ar. qualē in fi. q. sunt con tra.

Acto sec. si agat cora ordiano na tu cerpe etaf p. anu r. tres me ses. quoz p. bienniu r. vi. meses. vt. j. quoz et q. i. au. q. semel.

Dimittat ab ob seruatoe iudicij. cu si sit hqd de ca. vt. s. de iud. p. erandiu. s. i. r. s. q.

Qua taratoe pce te iuramento. vt. s. de iud. au. post ius. siue ps. p. d. g. iudex dila to legalē ab i

breuiare. vt. ff. de iudi. noq. nunq. s. integra. i. lega lis dilatio.

Curricula nisi ea data iudex et ca ab breuiet. q. d. pot. vt. ff. de re iud. q. d. iust. et ff. de ar. qualē in fi. q. sunt con tra.

Acto sec. si agat cora ordiano na tu cerpe etaf p. anu r. tres me ses. quoz p. bienniu r. vi. meses. vt. j. quoz et q. i. au. q. semel.

Dimittat ab ob seruatoe iudicij. cu si sit hqd de ca. vt. s. de iud. p. erandiu. s. i. r. s. q.

Qua taratoe pce te iuramento. vt. s. de iud. au. post ius. siue ps. p. d. g. iudex dila to legalē ab i

breuiare. vt. ff. de iudi. noq. nunq. s. integra. i. lega lis dilatio.

Curricula nisi ea data iudex et ca ab breuiet. q. d. pot. vt. ff. de re iud. q. d. iust. et ff. de ar. qualē in fi. q. sunt con tra.

Acto sec. si agat cora ordiano na tu cerpe etaf p. anu r. tres me ses. quoz p. bienniu r. vi. meses. vt. j. quoz et q. i. au. q. semel.

Dimittat ab ob seruatoe iudicij. cu si sit hqd de ca. vt. s. de iud. p. erandiu. s. i. r. s. q.

Qua taratoe pce te iuramento. vt. s. de iud. au. post ius. siue ps. p. d. g. iudex dila to legalē ab i

breuiare. vt. ff. de iudi. noq. nunq. s. integra. i. lega lis dilatio.

Curricula nisi ea data iudex et ca ab breuiet. q. d. pot. vt. ff. de re iud. q. d. iust. et ff. de ar. qualē in fi. q. sunt con tra.

Leu res sic... si... de... et...

De certo arbitria adiectum... et...

De arbitria... ex suo arbitrio... de... et...

satis non fecerit arbitria... et...

Ubi in rem actio exerceri debeat.

Impa. Procle. et Mar. aar. cc. Paneratio...

Imp. ad uniuersos puiciales...

Rem actio... vendicatio...

Actore... venditore... et...

Forma... et... de... et...

dicuntur sic... et... de... et...

Immobilem p... in mobili non potest...

rem in iudicio dominum nominare... et...

Actio rei fori siue in re...

Actio rei fori siue in re... et...

Deber... et... de... et...

Res... et... de... et...

Quis obnoxius in aliqua ciuitate.
Ab his vel a pcuratoribus eorum.

Verbitu i. ma lu uedderum.
Militare i. mili nameri.
Exercutor scriptor pmiferini.
Imilitia armata vt i. l. pti.
Bqz hic au fugit i sequeti no au fugit.
Zu indice qlibet q ordinari sit i co lo coybi e coprehensu r hie no ubi te iuene ro ibi te iudicabo r.
Zu iudice qlibet q ordinari sit i co lo coybi e coprehensu r hie no ubi te iuene ro ibi te iudicabo r.

Am dudum a nob statutu e vt si q cae libertitaa r seruitut b in puincis int fisci r puiatos exont ad ronalem vl mgem rei pu uate.
Impa. Iustitia. a. Senne. p. p.
i libertin fit aliqs qrif. qnque ny dimensioe polt q diuio f adiutorio op ee veteres leges pncipi ebaf ipostep cessat i iacim? r hm oi li tes etiam post memoratuz tempus ad exemplum ceterarum.
Ubi quis de curiali vl cohortatali alia ue conditione ueniat. r. xij.

Impa. Archa. r honori. aa. Floy ro pre. pze.
Fqs vel curie vel officijs iu dici aut alijs qbuscuzqz coru pib obnoxii?
Impera. Costan. a. ad Octauia. Consulem.

Curias uocant? vl cohortalibz ueri dicent officijs vl alijs corpibz obno xij fut eos? etia qui sup exactiohes vel cocussi oes ppetrasse firment ex

Sniam cuilis erat drestata.
Ubi senatores vel clarissimi r e.

ceptis vitz his q armata militia pdi ti st lalij q speali bnficio pncipi sese defendit ita tn vt cui ex militibus puris curie nomen vel cohortalis officij questio ingeratur rector pui de super eius nomine tam ad sedez tue magnificentie quam magisteru an vel ad competentem referat po testatem vt hij qui velut debiti pu stulenter prouinciali iudicio desti nati. ibi euentum iudicij expectent ybi iura moueri precipiunt hm oi q stiones.
Super publicis autem functionibus r uerbis nemin lice at fori pscriptioem opponere.

Ubi senatores vel clarissimi ciuili ter vel criminaliter conueniantur.
Ubi senatores vel clarissimi ciuili ter vel criminaliter conueniantur.
Impera. Costan. a. ad Octauia. Consulem.

Clarem fouent. id est habent domicilium.
Ubi senatores vel clarissimi ciuili ter vel criminaliter conueniantur.

Dicu qz pzia icari sumose riali.
Dignitas, pncio, nom e dignitat que elegit igator i ptem.
Ex patricio qui de posuit patriciatum.

Imperatores Galles. Gra. r Cla lenti. aaa. ad senatum.

Marginal notes on the left side of the page, including fragments like 'Zu iudice qlibet q ordinari sit i co lo coybi e coprehensu r hie no ubi te iuene ro ibi te iudicabo r.'

Sed ibi in clarissimis hic illustribus vel ibi speciale ut sub p̄sidere spondeat. Aliq̄ vero illustres p̄ter p̄dictos. Item p̄dicti q̄ t̄m̄ h̄o nozem sine admistratōe h̄nt p̄ueniunt rōme coram p̄. p̄. v̄. r̄. corā m̄aō officioꝝ si hoc ei p̄ncēps p̄miserit. in puincis coram p̄p̄entibz iudicibz ut absoluant n̄ p̄demnent ab eis. sed ad p̄ncēp̄em referant. ut b̄ di. v̄sq̄ in f̄.

g Procuratorē. n̄ q̄dam sunt crimina in quibz p̄curatorē agit r̄ inde ut q̄ ip̄o nunt penam relegatiōnis vel circa. f̄. m̄ino rem. ut. ff. an p̄r alie. c̄ae ap. l. i. r̄. j. de iustit. l. f̄.

h Dele. f̄. constan. tynopolitana

i Mandauerit. id est delegauerit

l Officij alteri q̄ nostri delegati a noi

l Fatalium. q̄. d. h̄ fatuzale incipiat fatalibz diebz elaps̄. ut in causis appellatiōnum. hic t̄m̄ secus ē. si cur r̄ q̄ p̄ncēps col̄gnoscat. ut. j. de tē. ap. aut. sed h̄.

m Sedēdi. sp̄ale p̄ter nobilitatem ut sedēat r̄ non dicat. sen cus si dicat. ut. j. h̄. ita r̄. s. de of. ci. i. l. i. r̄ de of. diuer. iud. l. f̄. r̄ in aut. ut ab illustribz. r̄ qui. col. v̄.

n Absoluēdo. qui potest absolvere n̄ p̄t damnare. sic r̄ in aut. ut deti. apud p̄. ep̄. s̄. p̄. colla. vi. r̄ ar. ff. de car. edi. col. l. i. s̄. c̄ae Sed s̄. ff. de re. iu. n̄o h̄c specialia. vel dic q̄ etiam hic p̄denat sed p̄ius p̄sulto p̄ncēpe. ut r̄ in di. aut. p̄r̄ cōsulto ep̄o. h̄c cōtra regula ē vera. quia q̄ potest damnare r̄ absoluerē. ut. ff. de re iudi. l. i. i.

o Illustres. s̄n̄ ad ministratōe.

p Codicillis. i. f̄is ab imparē sibi m̄i s̄is ut aliquo honore r̄ dignitate gaudeat.

q Esisse. h̄nt enī dignitatē illā sine admistratōe ac s̄i habuissent admistratōnem

r Dri. s̄n̄ admistratōne

s In quibz causis militantes r̄c

o Dnes tome sticos p̄ncipum

v Militia. armata vel mercis f̄m̄ quosdā. r̄ sic est s̄. s̄. vbi q̄s de cur. vel coloz. l. s̄. So. ut ibi. r̄ sic h̄c non dicat de armatis. r̄ dic q̄ isti gaudentes ali qua dignitate si negociatōem exercēt sup̄ publicis functionibz vel publicis debitis t̄m̄ apud p̄sides puincis p̄ueniunt r̄ exigunt r̄

puincis vero vbi laem^o fouet: aut vbi maiorē partem honozum possident aut vbi assidue conuertatur respondebunt

Imperato. zeno. a. Archadio. p̄re. p̄re.

Quotiens viro patricio vel ex patricio vel ei que p̄toria nel vrbicarie amplissime sedis admistratō illustrauit l̄ con sulari viro que tam ordinaria p̄tor fessio q̄ sage nostre pietatis parit̄ sublimauit oratō. qui ve magisterie potestatis sudoribus clarus fact̄ est vel ei qui magistri officiorum vel q̄ stozis officio functus aut sacre nostre pietatis cubiculo p̄positus: p̄ depositam admistratōnem sena torio ordini sociatus est. aut cui nostra serenitas domesticorum scolarum regendam mandauit. cui ve sacros nostri numis thesauros aut res p̄uatas nostre pietatis vel serenissime auguste nostre coniugis gubernatōis iniunxit. post depositam admistratōnem videlicet crimen publicum p̄uatumve cui tamen non p̄t procuratorē respondere licet at. in hac vrbē alma vel in prouincis commozanti ingeratur: nullius alterius iudicis nisi nostre pietatis huiusmodi esse cognitōnem vel facti tantummodo cognitōis. cui nostra serenitas huiusmodi negocij audentiā vice sua sacris apicibz mittendis mandauerit ita tamen ut apud illum iudicem nullius officij vel scole intercedente ministerio more atq̄ habitu sacrum consultatiōnum absq̄ vlla videlicet obseruatōne dierum fatalium introducte cause viris duotissimis sacri nostri serinij libellensibus solennia implētibus audiantur. eo qui in crimine notatus erit ne quas an p̄batōnes iniurias patiat **Sedēdi^m** quoq̄ in aliqua secretarij p̄te qui iudicibz inferior. altercat s̄ibz vero esse videtur habituro licentiam **Et** deo autem tantarum honozes dignitatuz

excipiunt armata militia p̄diti. r̄ qui ostēdit accepisse se vni^o anni p̄meatū ad p̄ria rem p̄ponendam. r̄ hoc h̄c dicit. ac.

1 Si hac l̄ p̄scriptōne

2 Occupatos. q̄ sunt de numero agentium vel domesticorum.

3 Sociantur. i. societatem p̄hunt vel negociant

duximus augendos. ut ne sacro q̄ dem cognitōis nostro postq̄ crimen fuit patefactum cōtra h̄mōi viros vel eorum substantias statuēdi ali quid concedamus facultatē. sed hoc solummō in h̄mōi viros vice quoq̄ p̄ncipis creditoꝝ licebit. ut inten tatus apud se crimen si patefactum fuisset ad p̄ncipalem referat notici am. vltionis autem tantis inferen te dignitatibus modus non nisi in p̄ncipis sedebit arbitrio. cū sit certum oportere a causa toris calumnia reo penitus absoluendo incōsul ta quoq̄ nostra serenitate put leges faciunt coercēt: nisi forte accusator quoq̄ non minoris q̄ reus sit dignitatis. in hoc namq̄ casu sup̄ coercēda h̄mōi accusatoris calumnia non immerito consulenda erit p̄ncipal auctoritas **Quos** autē q̄ illustres in hac inclita vrbē de gentes qui sine admistratōne honozarijs decora ti fuerint codicillis. licet talem p̄rogatiuam nostre iustionis meruerint. ut quod non egerint videatur egisse in criminalibz causis magnis sice tue sedis r̄ illustrissime vrbicarie prefecture. necnon etiaz viri magnifici magistri officioꝝ. quoties tamen ad eius iudicium specialis nostre pietatis emanauerit iustio sentētia respondere decernimus. ita ut huiusmodi viri sedēdi quidem in cognitōnibus dicens minime sibi vendicent facultatem **Sciante** autem ipsi quoq̄ nec de senec de suis factatibus iudicati q̄ aliquid nec probatis criminibus. nisi p̄ius ad nostram pietatem retulerit posse statuere. **Quotiens** autem viri illustres in prouincis constituti non hi tamen quozum cognitio ad nostram maiestatem vel ad iudicēz numinis nostri auditorēz pertinet at. in querimonia criminalē vocati et sedēdi cum celebratur cognitio in secretarijs iudicantijs ius consequatur. r̄ iudices quoq̄ patefactis criminibz sedēdi p̄tra. h̄mōi viros vel facultates eoz sententijs abstineant dum nostre pietatis ad suas meruerint relatiōes r̄ sup̄plio videlz q̄ accusatoribz patefacta

a Militia. r̄c enī p̄ducere nō p̄nt. ut. i. locat. s̄. si. ab his excipi postea. nisi forte p̄meatū r̄c. f̄m. l. sed f̄m. az. ut dixi a sup̄ioribz excipit. ut. j. spaciū n̄ p̄ueniat

b Commearū. f̄. a m̄na f̄m. b. naz t̄c p̄uent̄ vel p̄meatū. i. relatarōem ut si conueniatur

c Vbi cause. f̄. scarlea. ac.

Quoniam defensione. Lici^o p̄uenit Layum corā

procuratore **L**aris. dicens Layum institutum a Sempronio interfecto et non vendicasse necem eius. idēq̄ bona confiscanda. Layus dicit sua morte mortuum non occisum. de hac questio ne sit mortuus vel occisus. non cognoscat procurator **L**aris.

Liber

Sed primo apud p̄ria rem p̄ponendam. r̄ hoc h̄c dicit. ac. Si hac l̄ p̄scriptōne Occupatos. q̄ sunt de numero agentium vel domesticorum. Sociantur. i. societatem p̄hunt vel negociant Militia. r̄c enī p̄ducere nō p̄nt. ut. i. locat. s̄. si. ab his excipi postea. nisi forte p̄meatū r̄c. f̄m. l. sed f̄m. az. ut dixi a sup̄ioribz excipit. ut. j. spaciū n̄ p̄ueniat Commearū. f̄. a m̄na f̄m. b. naz t̄c p̄uent̄ vel p̄meatū. i. relatarōem ut si conueniatur Vbi cause. f̄. scarlea. ac. Quoniam defensione. Lici^o p̄uenit Layum corā procuratore Laris. dicens Layum institutum a Sempronio interfecto et non vendicasse necem eius. idēq̄ bona confiscanda. Layus dicit sua morte mortuum non occisum. de hac questio ne sit mortuus vel occisus. non cognoscat procurator Laris.

sed primo apud presidem sunt accusandi occisores & dñandi et p'ea se intromittere procurator cesaris. ad si mortui sunt occisores vt iam conuincti nō possint. vt hic. ff. de carv. edicto. l. ij. dic ergo non defense. i. non vindicare

Questione p' moza heredis alius accusavit occisores. dicit heredes nō defendisse & sic se velle accusare vt nota. j. de q' qui bus. vt indig. l. i. r. l. sozorem

Posse. l. p'iusq' & cetera

De crimine. ex ordine facta accusa tione

Cum. l. p' fide puicie

Conuictis homi adis.

Heris. & iō accu sari non p'fit

Dermitit. rō cur accusari nō p'fit. qz nō pecuniaria sed crimi nalis cā morte extin guit. vt. ff. ad sille. l. cius. Itē. j. de q' quibz vt indig. si ea. sed illa scōm istam

Quoniam aniad uerimus de leant. vt. j. d' lonis eoz q' moz. sibi consil. l. i.

Querendū est crimē enī morte cri mino si finit vt hic & s. l. p'ri. r. j. si reus vt actu. moz. l. ij. r. ij. et ff. de penis si pena. r. ff. de calū. in heredē. sed nō pecuniaria q'stio vt. s. l. p'ri. d'ni.

Rocurator. n' meus. penā. l. legalen

Pōt quidā hñt iuu. nō. vt hic & in si. & tunc est plana. & lo quif in pcurator ces sari. & de pena deser te accusationis q' est quin q' libzari auti. vt. ff. de priuari. l. ij. i si. si hales nō pōt vt i trobiq. tūc dices in pcurator. vel et dic ce sari. sed de pena uic quā accusator p'mi fit accusato si desiste ret. vt. j. ad tur. l. ij. s' enī est inter duos p' uatos. & ideo non co gnoscit.

Quoniam vident te pcurator ce sari. l. a pro i curatore cesaris.

Debes. nec pōt fides haberi de p'cio vt transeat dñi. vt ff. de iure fil. l. p'curator in fi.

Elegeris. cū alte ra parte. nec enim tu sufficis. vt. de iuris. om. iudi. l. i. & de p'da. iudi. l. i.

Solunde. a te qui nō soluisi p'eciam

eorum calumnia in gerendū est. nec apud prouinciales iudices si non sic vt superius dictum est. similem di gnitatem habeant differendo

In quibus causis militantes fori p'scriptōe vti nō possunt. xv.

Impa. Theo. & valenti. aa. Florē tino. p'z. p'z.

Omnino domesticos & agentes in rebz. & q'cuq' alia p'cedatur militia & di gnitas sub moderatozibus puincia rum. pro functionibus publicis re spondere nulla fori p'scriptōe valē tura. sancimus si hac qui exiguntur publica debita vt intentauerint imo & in alijs priuatis actionibus occu patos volumus r'ndere. quia vero per prouincias sociantur vel cōdu ctorum vocabulis cum non armata militia p'editi sunt defenduntur siue domorum diuinarum siue viro rum potentū seu cuiuslibet conditō nis sunt conductores nisi forte coz meatum ad rempropziam cōponē dam vnus anni inducias ostende rit se accepisse eadem forma seruāda in ijs etiā qui in creandi vel militā di sacra beneficia meruerunt. vt etiā rectoribz puinciarum ipi r'ndent

Ubi cause fiscales vel diuine dom' b'icinq' eius agantur xvi.

Impa. Se. & An. aa. d'iascozo.

Quoniam defense mortis q'one n' apud pcuratores nostros n' oportere tractari quis igno rat. nec lona a fisco peti posse quaz si de crimine consistit apud euz cui cōuictis penam irrogare licet.

Plane defunctis homicidij reis apud procuratores quoq' causam agendam esse ratio permittit

Idem. aa. Ariste

Quoniam aniana duertim cur cau sas ad officium procurator n'oz pertinentes ad p'cosu lis notionem aduocare velis. Nam cum hoc queratur an pater tu' moz tem sibi consciuit metu alicuius pe ne ac propterea bona fisco v'ndica ri debeant iam nō de crimine aut pe na mortui. s' de lonis querendum est.

Impa. An. a. Deliodoro

Dhiscum. rational. p'curator cesaris

Y Decidat. vna cū p'fide. vt. a. si aduer. ff. l. ij. & si siue agat fiscus siue conueniatur. & idem econtra coram pcuratore fisci siue agat siue conueniat. pcur. cesaris. licet quidā tunc tm istos cognoscere dicant qñ conueniunt. sed qñ agūt sub p'fide qd nō placet. Itē. d. ff. ne quid i loco pu. l. ij. §. ij. b' interdictū. vbi corā p'fecto dicit agi has causas. s' ibi ponit p'fectus p' p'curatore cesari. sicut & alias. ff. de fidei cō. l. l. iij. §. si lona

Rocurator meus q' vice p' fideis puicie non fungitur. sicut engere penā & deserte ac cusationis nō pōt ita iudicare vt ea inferatur finia sua non potest

Impa. Alexan. Maxime

Quoniam p'cedere pcuratore meo te emisse p'dia dicas. p'ciū eoz necessario soluere des cum is quibus mandantibus eadē p'edia emisse te et tradidisse dicas a gente te: procurator meus si eius audientiam elegeris cognoscat vt pecuniam que p'cedi nomine tibi de betur: et vsuras que fisco soluēde sint consequi possis

Impa. Constan. a. Adursino.

Dhiscū pertinentes causas a r'atōalis decadat omnibz concussionibus p'hibendis

Idem. a. ad Italicum

Si quis aduersus p'ductores nostrū aliquid agendū credi derit. viro illustri cōmiti re rum priuatarū referri optet ne & iudic' estimationis & officio deius salutis imineat discrimen

Ide. a. ad Eleferū rōale sūme rei

Omnibus colonis in patri monialibus grauitatē tuā censuum disceptatricē ee de bere. duces enī & p'positos militū & castrozum & rectores prouinciarū euocandis & arcessendis colonis ab sinere oportet.

Idem. a. ad Thaurum

Quoniam aliquid colonus l' serj uis rei priuate nostre cōtra disciplinam publicā asserat perpetrare ad iudiciū rectoris puin cie venire cogēctus est. sic videlicet vt p'nte rōnal' p'curatore dom' nostre inter eū & accusatozem cā tra ctetur. & si facinus fuerit a p'probatū iuris seueritas exerceatur

Impa. Valens & Valenti. aa. ad Philippum virum clarissimuz

Iuueri fiducia gerant. vti quis eorum ab actore reruz priuatarū nostrarum. siue a procuratore veratus fuerit iniuris super eius contumeliso l' p'cedatōni bus deserte querimoniam sincerita ti tuet rectori prouincie non dubi tet vl' ad publicā sententiā v' dicte

Idem. Valens & Valenti. aa. ad Philippum virum clarissimuz

Quoniam aliquid vel p' id est & habes idem e. si aduer. ff. l. ij.

Quoniam aduer. ff. l. ij.

Quoniam aduer. ff. l. ij.

Quoniam aduer. ff. l. ij.

Quoniam aduer. ff. l. ij.

Quoniam aduer. ff. l. ij.

Pro procuratore cesaris ponitur. p'curator nō dubitet. filis exhortatio. j. de famo. l. i. l. i. Et edicimus. i. generaliter dicimus.

Dillum et officio. l. et officia h. procuratoris cesaris
Qptet. nisi coram eo. r. hoc quum ciuilit. secus si
trialt qz tuc r ptes adest puicie vt subicit. r. s. e. cu aliqd
Et lege. colonus aut inquilinus. in his n est speciale quu
liber sint. vt. j. de agri. r. cen. l. omes pfugas. r. l. pi. r. l. si qz

H sed in seruis est speci
ale. vt r alias. j. si per
vum vel alio mo. l. i.
nam regulariter con
tra. vt. ff. de iudi. l. vix
e. Examen. nihil o
minuat ptes puicie
cognoscer poterit. vt
s. e. l. cum aliquid
f. Quando liceat.
qz quadoqz est aliqd
iuder suq p fuis ex p
missione legis. r. bo d
hoc dicit

H iterum rpe
sic r. s. in q
bus ca. in m
re. re. no est ne. l. h.

H Ditionem. i. de
fensioner. vt. ar. ff. ad
l. aquil. sciam. s. pe. et
j. de meratis. l. deuorū
li. r. q. sic r in psalmo
De vestruam immi
cum r adulteros. vñ
habet ibi alia littera
dfensorem. r. p hoc fa
cit verbum resistendi
qd est in prin. h. l. po
situs. vel dic. pprie po
ni vltionem. i. vindi
ctam. alioqn nullum
pnu legum rira rai
les indulgere. quz
cuilibet vim vi repelli
lere licet. vt. ff. d. iusti
r iu. l. vt vim. r. j. ad. l.
cor. de sic. l. q. r. ff. ad.
l. aquil. itaqz.

H pprimendo
rum desertor
sqz milite
h. Permittimus.
vt r. j. deserto. l. i. r. iñt
hec specialia iura hu
iua si. sed regulariter
otra. vt. s. de iudeis. nullus. r. ne qz in sua. l. i. r. ff. qz met? ca errat
l. De inofficioso re. p. iudicia de actionibz dicitur pmissu de
realibz r primo de vli. quam qz pcedit querela r iñ de hac dicit.
Dm inofficioso accommodari videbat qz no. qz vt dicit
pponendo querelam pponit peti. here. que no dat contra
possidentem titulo. vnde hic dat vtilis. r. titulus habet p
non titulo. vt dicitur.

H Leneat. l. ad restitutionem hereditatis. quñ agie qrela r vtili
pe. h. que idem est acti possideret p herede vel p possessore r vero
titulo vt si esset heres. vt de inoffi. r directa peti. here. que est idem
fm. v. ad id qz dicit p possessors si referet querela. r fm hoc quere
la r petiio. here. directa vt vtilis idem sunt. r p hoc. ff. e. l. qz d. m offi
ficioso. r. j. e. si qz filium. qd non placet imo aliud p fuis est que
rela. r aliud peti. here. vt plene dirimus dicta. l. qz de inofficioso in
glo. huius. l. ar. r. r. hoc expone vt perinde. i. exinde prolata qrela.
i. postea siue mota r finita teneat fideicommissarius. f. vtili. peti. here.
re. ac si p zo herede vel possessore directa teneret. f. prolata corra
institutum querela similiter. vel n plara qñ non est heres sed pos
sident pro herede vel possessore. Sed otra prima opi. est quum
fideicommissarius habeat titulum testamenti. quñ tenet peti. here d.
que non datur otra titulo possidentem. vt. ff. de pe. here. regulari e
sed distingue aut qz habet n. vniuersitatis. aut singularis rei. in
primo casu non tenetur petiio here. nisi qñ sciens fideicommissa
rius testamentu inoffi. petat sibi restitu. hereditatem ab institui
to. r sic fuit hic. sicut r em proz qui mala fide emitt. vt. ff. de pe. her.
nec vllam. s. si quis sciens. fm vñ vel plara querela fm nos agie h

sine trepidatōe cōuolare. que res
quum fuerit certis. pbatomibz dōda
rata. sancimus r edicim? vt si i proz
uincia hanc audaciaz quisqz moliri
ausus fuerit publice vii? r tremef.
Imp. Efa. Valen. l. x. a. ad
polemum. pp.

H Ullum ex officio rōnalis q
n exactioni vel chartis inserui
at: in alio iudicio abduci op
tet nisi forte cuiuspiam caput. accu
satio legibz instituta pulsauerit.

Imp. l. x. r. Valen. aa. artari. p.
sacri cubiculi.

H Ac lege sancimus. vt siue at
gat tymparum nostraz coloy
nus aut inquilinus. aut
seruus. seu pulsetur ab aliquo super
criminali vel ciuili negotio nō alibi
quam tui culminis ac vni spectabil
comitis domoz petat examen. nulli
us allegatione superfozi pscriptiōe
penitus admittenda.

H Ubi vel quando liceat vnicuiqz
sine iudice se vindicare. r ob publi
cam deuotionem
Imp. Valenti. r. l. x. Archid.
aaa. ad prouinciales

H Itera resistendi cunctis tri
buimus facultatem. vt quibz
cunqz militum vel priuatorz
ad agros nocturn? populatoz intra
uerit: aut itinera frequentata in sidijs
aggressionis obfederit. pmissa cuiqz

peti. here. Si bona fide nō nisi in duobz casibz. s. cū est modico vili
tracta. vel qñ venditor non comparet. vt. d. l. si quis. in se do casu
non teneat nisi qñ n. habet p nō si. vt dicta. l. s. omnibz
Damus casus. si lius emancipatus petijt lo. posses. causa
nō agnoscente. vt sic possit admitti ad querelam que est

H de iure ciuili. quod e
mancipatos nō cogi
nouit. vt insti d her.
ab intesta. s. emanci
pati. qd potuit. vt. ff.
e. pa pi. s. i. licet autz
hinc habeat pnu
tamen intendere de
bet querelam. r possit
ea peti. here. quaz pos
sessionem rerum hat
beat. sic r. j. quozū lo.
l. i. r fm hunc casum
nō obstat qz hic que
rela datur in subsidi
um r hic habet bona
posses. ergo non dat
querela. vt insti. e. s.
tamdiu. quia loqui
tur ibi de tali que tri
buit ius. Alij dicunt
hic loqui filio a ma
tre preterito. qui lo.
pos. petijt septimam
extraordinariā. vt
insti. d. lo. pos. s. septi
mam. Tertij dicunt
in genere filius emā
cipatus lo. pos. nec or
di. nec extraordi. qd
non placet. vt. j. qui
admitti. ad lo. posse.
quamdiu. Quaz r
r. qz filius fuit insti
tutus sub conditio
ne casuali r in defectu
eius exheredatus. q
pendente petijt secū
r um ra. lo. posses. vt
ff. de secū. ra. l. ij. s. sub
conditione. non tam
aufert ei possessio
luc autem non varet
quia alio iure potest
petire ad querelam.
sed ar. contra. ff. d. cō

H licentia digno illico suplico subiuge
tur r mortem quam minabaf excipi
at. r id qd inten debat incurrat. me
lius est eni occurrere in tempe^s quā
post exitum vindicare. **H** Iostram
igif vobis pmittim? vltionē: r qd
serum est punire iudicō. subiugem?
edicto vt null? parcat militi cui oby
uiare telo opteat vt latroni.
Imp. Archid. r l. x. Adri.

De inofficioso testō xviii

H pprimendo r desertor? fact
ratem. puincialibz iure pmitt
imus? qui si resistere ausi fu
erint in his veloz vbi cunqz iubem?
esse supplicium. Cuncti etenim ad
uersus latrones publicos desertores
qz militie ius sibi sciant. p quiete cō
muni exercende publice vltionis i
dultum.

H Idem. aa. Laurentino
Clamuis d. inofficioso testa
mento actuz te bonoz posi

H Ita. ra. non putant. i. respon. r. s. non queritis. vel pone in filio pre
terito qui acapit contra. ra. r ita large dicitur inoffi. sicut. r alias
insti. de suc. li. s. h. r. o. testamentum. r. ff. pater.

H Mater de inofficioso. sed nonne agnatione posthumi
rum pitur testamentum. vt insti. de ex here. li. s. i. Bñ. illud
in manibus testantibus non in feminis. vt. j. e. n. s. mater. r. ff. de
her. r. posthu. l. gallus. s. nunc de lege. sed que est ratio dic. vt in
sti. in dicto. s. mater.

H Coniecturam. inspiciunt mens. vt. r. ff. de le. i. seruo spurio
in sine.

H Dinlem. etiam si scripti beredes sint insti. r ex disparibus
portioibus. vt. ff. de vul. sub. qui quum plures. r de statu li. i. qui
pecuniam. sed ar. contra. ff. de le. ij. numinis. Et nota aliud esse
quum quis habeat pro instituto a lege sine parte completo asse
a testatore. quia vocatur in unlem. vt dixi. r aliud quum a testat
toze. quia tunc v. alium assem. vt r. insti. de here. insti. s. si ve
ro totus.

H Prohibetur. quid filij vna cum heredibz extraneis sint in
stituti. Bñ. habet querelam fm quosdam contra extraneos tan
tum ar. j. fami. be. l. si. sed melius est dicere nullam competere qñ
relam quum iste psumat institutus. quñ sint fratres insti. r
nullo instituto vel pro instituto habito cōpetit qrela interpretant

proh. qd non est hic. vt. ff. de rru. l. scire oportet. ff. de rru. l. scire oportet. ff. de rru. l. scire oportet.

De m. fili. filio pterit m. em. r. ec. tra soroz. pterit soroz. r. fili. sorozis instituit q. est turpis psona. r. sic e. hic aphibito logia. vt. ff. de bo. l. l. si ex modica. r. fm primu. das. mti. qre la. sed patri. das. ra. vt. ff. e. pater

Valerio. nobili L. xodocio. **O**ntro maiores. xv. ano. rum duplicem actionem in ferentes. primam quasi te stamentum non sit iure perfectum alteram quasi officiosum licet iure perfectum. prescriptio ex prioris iu dicit moza. quin quennalis tempo ris nascatur. que officere non cessan tibus non potest.

Impa. Carus. r. L. arinus r. Mue rianus. aaa. Floze. **A**m fili. tuu te pterita sor roze. l. xedem instituisse pro pmas. inofficiosi querelam apud p. si dem puincie pseq. potes.

Imp. Diocle. r. Maxi. a a. Faustine. **O**m te pietatis religionem non violasse. sed mariti con iugium qd fueras sortita di strahere noluisse. ac propterea offen sum atq. iratum patrem ad exhered dationis notam prolapsum esse di cas. in officio si testameti querelam inferre non poteris.

Idem. aa. r. cc. Appolinari. **I** filiam tuam eo q. turpis ter r. cum flagitiosa seditate uiuit. a successione tua cam excludendam putes. si non incon sulto calore sed ex meritis eius ad id odium incitatus es. postremi iu dicit liberum arbitrium habebis.

Idem. aa. r. cc. Sabino. **I** filia in orbitate patris reli cta cu marito cui iuse volen te nupsit colens concordiam. iustas offensionis post eiusdem matris pe nitentiam causas non prestat. nec

Ex m. tica. **E**d. si post peci cauere sub si lia

Liberi. si g. vt. ff. uo se copuler. an pec cer vroz cu q. cumq. e uista ca. exheredatois na. his casibus vetera iura no corrigunt. rei manet g. vt. j. de ap. precipimus in fi.

Idem. aa. r. cc. Sabino. **I** filia in orbitate patris reli cta cu marito cui iuse volen te nupsit colens concordiam. iustas offensionis post eiusdem matris pe nitentiam causas non prestat. nec

Idem. aa. r. cc. Sabino. **I** filia in orbitate patris reli cta cu marito cui iuse volen te nupsit colens concordiam. iustas offensionis post eiusdem matris pe nitentiam causas non prestat. nec

Idem. aa. r. cc. Sabino. **I** filia in orbitate patris reli cta cu marito cui iuse volen te nupsit colens concordiam. iustas offensionis post eiusdem matris pe nitentiam causas non prestat. nec

Idem. aa. r. cc. Sabino. **I** filia in orbitate patris reli cta cu marito cui iuse volen te nupsit colens concordiam. iustas offensionis post eiusdem matris pe nitentiam causas non prestat. nec

Testamentu. m. filio. vt. j. e. l. fi. **T**estamentu. m. filio. vt. j. e. l. fi.

Ex momentarijs voluntatib ma tris nupta atq. vidua iure esse com pellicur. **I**dem. aa. r. cc. Alexandro. **R**atris l. sorozis filij. patru i vel auunculi. amice etiam et matertere testamentum iny officiosum frustra dicunt cum ne mo eorum qui ex transuersa linea ve niunt exceptis fratre r. soroz. ad in officiosi querelam admittat. de sal so sane per accusationem criminis q ti non prohibentur

Idem. aa. r. cc. Langille. **I**marit. tuus factu testam s tote quide ex asse scripsit he redē. filia aut quam habuit in pte ex hereditate facta. iure mime phibet. nihilq. ei relictum est. neq iustas causas offense presitisse con uincatur. eam de inofficioso testa mento patris querentem. totam he reditatem obtinere posse non amy bigit q. si iam obtinuit vt postea ve dicat. quod cumq. maritus mortis sue tpe rebuisset tibi p. bea alia redi di oportet.

Idem. aa. r. cc. Philippo. **E**stamenti factione p testa tionē vos interdixisse m. i p sitentes. iusticia offense ma nifeste testamini.

Idem. aa. r. cc. Successio. **E**stamentu militis filij. i castre si peculio factu. neq. a patre neq. a liberis ei. p iof ficiosi querelam rescindi potest.

Idem. aa. r. cc. Donodoro. **I** filis m. em. q. de mariti mo ribz sec. suspicant ita posse p. ule. iure coptuz. vt eos sub ea p. ditoe instituat heredes si a patre fuerint emancipati atq. eo pa cto secun dum tabulas bonorum possessionem patrem cum re acci pere non videt. qui conditi mime obtemperauit. neq. ei ex noie filioz

Pacto. alias pa cto r. alias facto. **C**u re als i re. et als iur. r. dicit q. ad su um comodum vt p. si bi teneat. cu effectu fm ta. h. qua accepit bonoz. p. instituit. vt p. eius noie. h. q. fa eti. vt. ff. r. ff. de scdis ra. l. i. h. si sub p. ditoe Tu dic. b. no facti. h. ea q. iuris e. fm as. vt ff. de scdis ta. l. ij. si qe ita instituerit. r. ad tre. facta. h. si i. vada. q. dicit institutu sub p. ditoe no. h. e. fm ta. s. facti. vt. dicit peri q. iu ris e. r. facti. r. q. ille r. he dicit no. per. s. vt remaneat i defectum p. ditois. vt. q. rto peri tur q. est iuris. no. vt nuc. p. sit. sed i eueruz p. ditois. vt. dicit b. non peri vt sibi p. teneat. r. fm hoc nec a p. nca pio nec p. ditoe i. plera tribuit i hac lege ius si i. dicit. h. si q. i. tra co firma. si fuerit ius et i. p. ditoe. vt. r. als filie. ff. de offi. p. con. et le. l. ij. in fi.

Obtempavit. sed an pot cogi vt obtempere. ff. non. vt. ff. de leg. l. i. filius. h. fm vulgarem sed si patri esset legatum vt aliud relictum vt eas emanciparet si quidem pater agnoscat legatum. cogit eos emancipare. vt. ff. de condi. et de. si. cu. **P**rouidēdi. h. r. s. e. si p. r. j. l. p. r. r. ff. e. p. p. i. h. qe ipubes. **R**estituere. subaudi ergo. **D**elet p. filio si est emancipatus. p. se aut non emancipante. filio adente iudice. curatoz. das. hereditati cui testamento d. fieri. vt j. de bo. q. li. l. h. r. i. au. vt. liceat m. r. au. s. i. r. h. si bo. forsa. col. vj. r. ff. ad tre. l. impator. Alij dicunt restitutu. r. facien. d. p. rto. r. ipe restituet filijs dato eis curatoze. in cau. tñ. eniam manent in pte sit restituitio. vt. ff. ad tre. l. impator.

bitus agit qrela. vt. j. de lib. h. vel et h. l. fi.

Impurari. a illa. no solu p dicitur hac. l. a no q dda e militia. i. reddi? siue offm. vn reddi? puenit q pr vendi. qd q certu qd be redi pmitit. h vendi no possit. ce q h dicit. a. j. de pig. l. fi. a in au. ce et h. a inro. s. optimu. col. v. a h pputat in qria a pfer vt hie. alia q cupsona finit. nihil ad heredem trasit. a illa no pputat nec pfer. vt in dno. ff. d. col. l. v. l. s. an id. vt ibi da tu pau p militia die no pferri. non id qd milina hodie val. v. hie.

Co. q. d. alijs quod pr lucrari.

Testatoris. puta erat statutum vt si dece treret militas post. r. a nos tenf. r. heredi ei? a dno militie. r. milita redit ad dnm. si post. r. an. tuc.

Obtinet. si tuc decederet militas q tu ad heredem trasmiteret. in nunc in qrtaz imputabit.

Silentiarius. qd impator sua silentia sub secreto mittit.

Capitis. vt. j. de silentiar. l. r. l. i. a. g.

Copulens. est. n. castre pculu eius. vel qd. vt. j. d. silentia. l. fi. l. r. g.

Denup. sanctimus. vt. s. l. pri.

Donia in p ozibz sancoz mbus. vt. s. l. q.

omnino. a. l. p. o. Chauame. velu ti vultu. r. sic est s. ff. de usufru. l. v. r. o. z. Solu. illa corrigi vt drimus. s. e. au. ce. no uilima.

Collat. vt. ar. ff. d. iure pa. siue. s. exclu dit. m. h. fecerit p pici ens filio. vt. s. e. filius r. l. fi. p. r. ff. de vulg. subst. cu filio. vel nisi voluerit ei face testu sub stituendo directo. no p fideicomisum. vt. s. e. l. ex tribu. r. j. l. p. r. s. h. in fi. a. j. de impub. r. alijs sub. l. h. n. a. m. r. ad. h. alijs dicit. l. p. dicitas. s. e. corrigi p ista. h. no h. vtile per inutile no viciari. sic j. de testa. l. testm. a. ff. de bx. m. l. l. hereditas in die. r. ff. qn ap. fit. l. i. s. bidu. h. ar. s. ff. d. arbi. pedius.

Is qd libero. in pli nuro no p sicut de dinari. vt. ff. de h. sig. l. no est.

Inuscula. dan day ab vnuersali h.

minus portione legitima sibi relic tum est ad implendam ca sine vlllo grauamine vel mora exigere. Si tu non ingrati legitimis modis ar guant. qui eos se ingratos circa se fuisse testator dixisset. Ma si nul lam eorum quasi ingratorum fece rit mentionem. non licebit eius he redibus ingratos eos nominare r huiusmodi questionem introducere.

Et hec quidem de his personis sta tuimus quarum mentionem testan tes fecerint. r aliquam eis quantita tem in hereditate vel legato vel fidei commisso. sicut minorem legitima portione reliquerit. Sin vero pl pzetenerint aliquid meorum perso nam iam natam vel ante testamen tum quidem conceptam. a duc ve ro in ventre constitutam. vel ex here datione vel alia eorum mentione fa cta nihil eis penitus reliquerint tuc vetera iura locum habere sanamus nullam ex presenti pmulgatione no uationem vel permutacionem acce ptura. Impurari vero filijs alijs qz personis que dudum ad inofficio si testamenti querelam vocabantur in legitimam portione. r illa vvl lumus que occasione militie ex pe cunia mortui in eisdem personis ac quisite posse lucrari eas psonas ma nifestum est. Co qd talis sit militia vt vendatur vel mortuo militante certa pecunia ad heredem eius perue niatata tamen vt ille gradus eius dem militie inspicitur. que in mortu te testatoris militans obtinet. vt tanta ei pecunia in legitimam portio nem computetur quantum dari constitutum est. si in eo gradu mortu tus esset is qui militiaz expensis testatoris adeptus est exceptis solis viris spectabilibus. silentiaris. s. a. j. ci nostri palacij quibus pstita iam spalia beneficia tom de alijs capitu lis qz de pecunijs super memorata militia a parentibus eorum datis. ne in legitimam portione eis co putentur rata esse p cipimus. in ce teris vo psonis pdictam obseruati onem tenere volumus.

Idem. a. Venne. pp. De nup ad testameta obser uada nec facile retractanda sanamus. vt rone falcidie minime illis psonis derelicta q ad in officiosi testamenti querelam ex po ribus vocabantur legibus non peri duntur testamenta. sed quod deest

rede vel die q totu occupauit.

Legitima. s. legitima h a ppe llat minuscula.

Derelictate. pure pncula restitueda sibi a fratre vti herede vt habeat locu sequentia. r q subq de legato. die hodie iure in dno. vt in au. vt cu de ap. cog. s. illd. col. viij. vel alio fuerit institui. h alē totu occupauit v. l. l. d. l. q. s. p. r. Quanta. illius minusculi r accpe no me qritans large. vt ff. de le. iij. q. s. q. h. vt in totu amittere. vt j. de fidei. d. l. fi. in fi. So. vt ibi. y. Ferial. sic. s. de plus peti. l. is. z. l. s. d. in scriptis facto.

Idem. a. Venne. pp.

Quoniam in prioribus sanc ti omibus illud statuimus vt si quid minus legitima por tione his derelictum sit: qui ex anti quis legibus de inofficioso testame to actionem mouere poterant hoc repleatur: ne occasione minoris qritatis testamentum rescindatur. hoc in presenti addendum esse cense mus. vt si conditionibus quibusdam: aut dilationibus. aut aliqua dispositione moram vel modum vel aliud grauamen introducente: eorum iura qui ad memoratam actio nem vocabantur munita esse vide antur: ipa conditio vel dilatio vel alia dispositio moram vel quodcumqz onus introduces tollatur: r ita res pcedat quasi nihil eoz testamento additu esset.

Idem. a. Demofistemi. pp.

Quis suo testamento ma ioriam quidem portione m lero drelinquit. minuscu lam autem alij vel alijs d stirpe sua progemitis. ipsam tamen legitima siue in hereditate vel in legato vel in fideicomisso: vt non possit lo cus inofficiosi testamenti querele fieri. r illi quidem qui ex paruulo genitoris sui consequebatur sub stantiam eam suscipere maluerit. qui autem ex maiore parte eam am plexus est siue vnus vel plures sint non statim r sine contentioso pro pposito vel vlla mora eam restituere voluerit: sed expectato iudiciorum strepitu. r multis partibz certami nibus habitis post longum tempus ex sententia iudicis vix eam reddi terit. crudelitatem eius pena com petenti aggredimur: vt si hec fue rint subsecuta non tuncum in id q testator voluit eum restituere pde netur. sed etiam aliam tertiam par tem qritatis que fuerat in testame to derelicta modis omnibus reddere cogatur: vt auaritia eius legitimi scibus feruatur. alij omnibz que in eodē testamento vel elogio scripta sunt p sui tenore ad effectum

Legis at repellit r in hoc bñ.

Odio. r in b ma le.

Pregruet. no. vt r. j. de pe. l. sancim. r ff. de pe. l. cre. a. ff. d. is qd vt indig. tutorē. in fi. r illd filio no puz tabit r. c. h. fallit b in casibz. vt. j. ad. l. iuli. ma. l. p. an fi. h. fallit ff. de r. tab. l. iij. s. si et maqpat. p m q d. h. min bñ. l. illa iurell gür. no. n. loq d nego te ex heredo. h. de filio. h. fallit. ff. d. of. p. co. l. obfuare. s. a. sed certe magis ibi ppter pna culpa tenet. h. fallit. ff. d. m. l. h. r. si pupillus. s. ceter. i. h. s. r. ff. qd qz ur. l. iij. s. h. is. h. ibi p eodez mo rñden.

Sub pdi. vt. s. e. filius mtez.

Exhumari. r sic exheredari no pt. vt b r. j. de liber. p. l. fi. s. fi. diximus.

Is qd filio co stitutus. si. n. vito auo no sit acceptus nullo iure ad hereditate eius admittit. ff. de inust. rup. te. si qz filio. s. h. r. p.

pacu cu viro te vote luc... ea mortua vos ad filiu rediret no h'et locu qrela. fm. d.

De re cõ de actõis. h'ic filij p'mi m'rimonij h'nt h'di. et le. vsq ad tantã qñtate qli

Don uenit dubitari qd in modicaz donationu oibz ad filitudinẽ inofficiosi testam

De inofficiosis uoluntatibus. xxx.

Idẽ. a. ad Mari. p'fidẽ cecil a. Qm omia bona a m'ie tua in dore dicant ex hausta pceda

De petitione h'ereditatis. xxxi.

Imp. Titine. Clidius. An. aa. A gouino p'fõlii aphyice. Enatul. consultu auctore di uo adriano auo meo factũ q

Enatus. de q senatuscõ. h loquitur qd in eo p'tineat h'eres

De iura. qz de h'eres euincit poss'õri q possidet p' herede. v' p possessor.

De iura. qz de h'eres euincit poss'õri q possidet p' herede. v' p possessor.

De iura. qz de h'eres euincit poss'õri q possidet p' herede. v' p possessor.

De iura. qz de h'eres euincit poss'õri q possidet p' herede. v' p possessor.

Post li. vel qlemẽtũ qñqz vel h'rouerõia. vt dixi. h'nd qñd ay ipãle circa h'mõi p'ces actões. l. pe. h'ere. a. fam. h'ere. vt m' opes p'ro

Poterat. vt. j. de fruct. a. li. expen. l. litu gator.

testationem ex die venditionis h'ere? ditarium rerum ab eo facte qui ante possidebat collectas. necnon erit am fructus h'onefidei possessores red

Impa. seu. a. an. marello militi. Post motã p'trouerõia meõ s necratis lonoz ptem dimiõ diã museus ab h'erede scrip

Post motã menecratis. Menecrates fecit ticiũ h'eredẽ qui h'eres scriptus uenit pe. h' a legitimo h' dice bat testu nõ ualere. p'cedit p'ẽ dimidiã

cenfatur malefidei qñtum ad fructus a usuris restituendas. a h' supiori casu bene apteõ ita q sequit fructibz n. a. tamen a ad h'ic casum p' adaptari. a in p' casu subaudias totu. nã a an li. d' est. au

Quã h'eredes. etiã illatã qonẽ iq' rates. vt. j. de fruct. a. lit. er. l. ij. a. ff. de uicuer. a. te. p. l. cu h'eres. a. de pub. si ego. s. v'ius. nec sibi p'dest qz h'eres. vt. ff. de nec. illa. s. neratius. a. s. h.

Deat p petitionem hereditatis

Scripti cognati nominatiu...

Donozario qz cognat es...

Civilis qz es agnatus

Quis sit...

Durat...

Hereditas peti...

Hereditas peti...

Hereditas peti...

Hereditas peti...

Hereditas peti...

Hereditas peti...

Hereditas peti...

Hereditas peti...

Hereditas peti...

Hereditas peti...

Hereditas peti...

Hereditas peti...

Hereditas peti...

Hereditas peti...

Hereditas peti...

Hereditas peti...

Hereditas peti...

Hereditas peti...

Hereditas peti...

Hereditas peti...

Hereditas peti...

Hereditas peti...

Hereditas peti...

Hereditas peti...

Hereditas peti...

Hereditas peti...

Hereditas peti...

Hereditas peti...

Hereditas peti...

Hereditas peti...

Hereditas peti...

Hereditas peti...

Hereditas peti...

Hereditas peti...

Hereditas peti...

Hereditas peti...

Hereditas peti...

Hereditas peti...

Hereditas peti...

Hereditas peti...

Hereditas peti...

Hereditas peti...

Hereditas peti...

Hereditas peti...

Hereditas peti...

Hereditas peti...

Hereditas peti...

Hereditas peti...

Hereditas peti...

Hereditas peti...

Hereditas peti...

Hereditas peti...

Hereditas peti...

Hereditas peti...

Hereditas peti...

Hereditas peti...

Hereditas peti...

Hereditas peti...

Hereditas peti...

Hereditas peti...

Hereditas peti...

Hereditas peti...

Hereditas peti...

Hereditas peti...

Hereditas peti...

Hereditas peti...

Hereditas peti...

Hereditas peti...

Hereditas peti...

Hereditas peti...

Hereditas peti...

Essor cogit dicere modum... cludentes sanam... si quis hereditatis... petitionem vel suscipere sperat...

Da hoc modo ut possessor... si respondeat non possideo... interrogabitur scilicet an putet se heredem...

Quod si non obtinerint ei iura... si non fuerit legatarius... si non fuerit legatarius...

Da hoc modo ut possessor... si respondeat non possideo... interrogabitur scilicet an putet se heredem...

Da hoc modo ut possessor... si respondeat non possideo... interrogabitur scilicet an putet se heredem...

dicat lex in mte idē dicit in pte vt fili heres nō possit vdicat

ad eum hereditas pertinet vti non prohiberis

Idem aa. 7. cc. Proculino. Quotiens duobus insolida prediū iure dicitur...

Idem aa. 7. cc. Sabino. Fundum vestrum vobis p tenunciationē admonētibus...

Idem aa. 7. cc. Quintile. In seruis quem res tuas detinere assueveris...

Fructuum fructus compensatur cum vlture precij soluti sic

Idem aa. 7. cc. Dare. Etua apud aliquem manente proprietatis error...

Idem aa. 7. cc. Galastrato. Adicia cetera que iure nō re spuuntur...

Idem aa. 7. cc. Quintile. In seruis quem res tuas detinere assueveris...

Idem aa. 7. cc. Herodi. Possidentibus vendicata mancipia...

Idem aa. 7. cc. Sabino. Fundum vestrum vobis p tenunciationē admonētibus...

Idem aa. 7. cc. Quintile. In seruis quem res tuas detinere assueveris...

Idem aa. 7. cc. Herodi. Possidentibus vendicata mancipia...

Idem aa. 7. cc. Quintile. In seruis quem res tuas detinere assueveris...

Idem aa. 7. cc. Quintile. In seruis quem res tuas detinere assueveris...

Idem aa. 7. cc. Quintile. In seruis quem res tuas detinere assueveris...

In area aliquis locus extraneus bona fide ac...

Non recte i. sciens alienū sed qd si nō creditur...

Delictum sine denunciatione. Percepisse de papiendis eni nō tenet...

Idem aa. 7. cc. Quintile. In seruis quem res tuas detinere assueveris...

quibus usufr. finies qz in his casib? verisimile est q? qsi re sua vretur

vr. ff. usufr. que ad modum ca. l. si usufructus michi. §. illud. r. §. plae

vr. ff. usufr. que ad modum ca. l. si usufructus michi. §. illud. r. §. plae

vr. ff. usufr. que ad modum ca. l. si usufructus michi. §. illud. r. §. plae

vr. ff. usufr. que ad modum ca. l. si usufructus michi. §. illud. r. §. plae

vr. ff. usufr. que ad modum ca. l. si usufructus michi. §. illud. r. §. plae

vr. ff. usufr. que ad modum ca. l. si usufructus michi. §. illud. r. §. plae

regredi solz? **U** usufructuario aut supstite licet dominus proprietatis

U usufructu constituto conse quens est vt satisfactio l'vni

Idem a. Eudocato r alijz. **I** pater usufructu pdioz in

Interes? **I**nteres? **I**nteres? **I**nteres? **I**nteres? **I**nteres? **I**nteres?

Imp. Gordianus a. **I**mpiano **U** ad que usufructus p?

Impa. Dioc. r Max. aa. r cc. ad **H**ieronimum.

Eqz fructuariu ad obtinen? **D**a p?rietate rez quaz? sum

obligare vt. ff. de fundo do. erit. r. l. si fundu aliud e? si mulier bz

Qdm. vr. ff. e. l. usufr. leg. r. to. §. fi. r. l. hacten? r. hoc nisi rcfici

fructu bz neqz successores eius vlla temporis ex ea ca tenentes p?scri?

Im. dio. r max. aa. **A**mitisse **S**ufructu mei tue pdioz r

Idem aa. r cc. **S**omponio **I** dña? p?rietatis vxoz tue

Idem aa. r cc. **T**heodoro. **A**bitatio morte finit? nec p?

Imp. Justinianus a. **I**uliano **p**re. p?e. **A**phrice.

Obliguitate antiquitatis **a** cidetes sanamus. siue quis

Sin au? **t**em talis fuerit incerta conditio. do nec in furore filius vel alius quisqz

Sin au? **t**em talis fuerit incerta conditio. do nec in furore filius vel alius quisqz

Sin au? **t**em talis fuerit incerta conditio. do nec in furore filius vel alius quisqz

Q Debeat. i. expen di nece?e.

Reposces. s. ac. ne. ges. tu fructuarie cu ob perpetuam rei vtilitate ipendens si

Sufr. iterdi **U**ta est gene? **r**ale no sp? **l**iter vt illis quib? lo

Sufr. iterdi **U**ta est gene? **r**ale no sp? **l**iter vt illis quib? lo

Sufr. iterdi **U**ta est gene? **r**ale no sp? **l**iter vt illis quib? lo

Sufr. iterdi **U**ta est gene? **r**ale no sp? **l**iter vt illis quib? lo

Ino ex p[ro]sensu remansit vnus ager ad diuidendū.
Sup ea re. q[ua] p[er]tinet diuidi.
Fam. lxxc. cū iā p[er] q[ui]busdā actū erat fa. lxxc. nō v[er]o plus

Exor. lxxes ei.
p[er] p[ro]p[ri]o tuo.
Ernterz.
qd at si ex hereditate

Ad exequenda. l.
p[er]sequenda. nō dico

Quertus. p[er]
batū. nō. n.
p[ro]p[ri]o malo mō nisi

Frustra. p[ro]p[ri]o ad q[ui]d d[icitur] cessare vnu. p[ro]p[ri]o quū ad diuersa d[icitur]

Filius. nobiles. vt arma.
Obuenies. vt eq[ui].
Dales. vt. i. de castren. pe. l. ij. r. ff. de cast. pe. l. iij

Occasione. a cōmitione forte nō ad s[er]uitus als nisi fuiss[et] mi

Impa. Seue. Anto. Marciano.
Ino oēs p[ro]p[ri]a hereditate ex

Impa. Anto. a. Laterano.
Exor. tua si mortuo patre tuo

Idem. a. Rufo.
Duerfus. coheredes tuos v[er]o

Impa. Alex. a. Anto.
Filius familias fuisti. r. res

Impa. Alex. a. Anto.
Filius familias fuisti. r. res

Lauerat. dico vt vnus rē.
Clementia. sic. i. si q[ui]s aliquē test. phi. l. fi.
Rōmto. sic. s. de rei ven. iudicia

iure ea p[ro]p[ri]a habent q[ui] ex occasione
militie filij. obueniunt. lxxc. n. cau

Idem Augustus. Statilie.
Ipius mariti fuit p[ro]p[ri]e mu

Impa. Gordia. Dōpo. militi.
Aq[ui] in noib[us] sunt nō recipi

Idem. a. Ciano.
Iq[ui] hieicōmissor[um] petitio in

Idem. a. Alex. l. p[ro]p[ri]o.
Q[ui]na q[ui]cuq[ue] tibi sunt cōia

Idem. a. Verino.
Q[ui]n est ambigū quū fami

natōe remanēt tñ actōes p[ro]p[ri]as eū q[ui] mādāt eas. adeo inherēt oib[us]

Idem. a. Verino.
Q[ui]n est ambigū quū fami

Idem. a. Verino.
Q[ui]n est ambigū quū fami

Idem. a. Verino.
Q[ui]n est ambigū quū fami

Aq[ui] noib[us] i.
e. debitoribus.
m. Diuisu

Diuisa sunt. idē
e[st] si defunct[us] debuit.
vt. s. d. pac. p[ro]p[ri]o sic.
r. j. si cer. pe. l. i. r. de ex

alij fendiū. qui decedens reliquit tñ filiū. an hęc filia enico ei fendo agere possit. qđ vř qđ nō hř ei viciū qđ femina sit nata. vt. j. de legi. lere. l. lege. r. de l. p. r. r. et h. l. si eđ qđ nō. qđ sicut si res epra natu raliter infisset l' fato. vt. ff. de emc. si seruū. Itē qđ p' cāz p'stit. ar. de emc. si seruū. sed puto qđ nō. cū p' eius filie accipiens in p'te hęc sciebat posse euenire nisi fuisset stipulat' de emcōe vt. j. d. em. si fundum

Si diuisiones. et id ē patri tuo. **S**tetit. r. vñ nō pcessit. r. sic dñi nō fuit qđ fuit. vt hic r. s. de pac. traditōibz. r. ff. de pac. l. diuisionis r. j. de reus p. mu. l. ex placito. itē intellige nō valere pactus ad agendū sed ad excipiendū sic. vt. ff. cōi. di. l. ij. s. h. qđ est r. s. d. pac. l. cū pponas. **P**rouidebit. nō ex pacto vt hic r. d. l. c. is p'cordantibz

Item. in ceteris liberis vt i. d. testamē tis hac cōsultissima. s. ex impfecto **T**estamētū. nō ē corā quinqz testibz factum **I**nofficiosum. large ponit b. nomē inofficiosū. l. p. cō. r. flāmēto qđ est factū p' officii pietatis sū p' redatōz siue p' rēnonē r' rineat. sic in l. de suc. liber. s. sin autē testamētū.

Dehāat. qđ nec quinqz testes interfuerunt. vt. j. de codicil. l. si. s. in omni. a. c. r. s. ius **V**erbis. puta sic dixit. oia bona mea diuidatis lter vos filij mei scōm quosdā. qđ nō placet qđ dicit retētōis mō reseruatō vt melius vñ fundū nō r' alijs oia bona reliq' r' d'icipse p' diuisit. **I**n intestato. et hoc dicit quidā qđ ex minus solēni voluntate parentis nō succedit nisi ab intestato. qđ nō placet cū lex dicit qđ quehiter patris voluntas inter liberos s' seruanda. vt. j. e. l. si. q' r' b. r. ita ex testamētō pōt succedi. est enī testm testamētō mēnt. vt. i. d. testamētis in prin. sed r' nihilominus pōt ei ab intestato succedi vt. j. si quis omis. c. r. e. p. totū. r. sic hic dicit. r. j. e. l. si. nec obstat. j. de testamētis. hac cōsul. s. h. nā ibi nō loquit' de filijs. sed de alijs qui pnt ab intestato succurrere. l' hoc ab intestatō r' referas ad casum qñ fecit codicillos. l' refert ex quota portione vt r' cetera oēs in l. i. tuar. vt dirimus. s. e. quotiens.

Consulto rebelliano cui locus ē in fideicommissis qđ ab intestato relinquit. l' hoc enī vt. ff. ad trel. r. c. u. g. e. s. i. r. ff. ad. l. fal. si filius fami. vt enī hoc p' fideicommissis eorū. vt p' rēnti p'nbuz ali signatis restituant cetera. vt. ff. de lega. ij. p' r' o. cir ca prin. nā r' fal. cidia in f' coheredes locū hz. vt. j. ad. l. fal. cidiam coheredibus.

Coheredibus. facientibz qđ facere pnt quo ad psonales pstationes. vt. ff. e. l. q. s. dubitandū. r. l. arbitrium r. ff. cō muni di. l. si non omnes

Derogari. vt r. j. res inter alios rē. cū redditibus. vt r. s. e. l. non est. acurfius **I**tem cōparauit. vñ qđ noie eius emit. vt qđ p' vltimū iudiciū cōferret in eā vt hic. qđ hz qđ p' filio noie cui' p' emit libros. r' p' hoc. ff. e. q. p' r. l. p. m. p. p. h. l. ad. p. h. r. r. de pecu. leg. l. si. r' de dona. l. donatōes. s. spēa. r. j. de dona. inter vi. r' vt. si h. l. h. cui. Sed j. de col. si donatōes in fi. So. abi nō ei' noie pater emit. sed suā rem filio r' uauit l' plen' solue vt i. d. Sed an est hęc gatū hoc l' tonarō cā mortis. rñ. nō est donatio inter viuos. qđ sic nō valeret. vt. s. de in offi. do. l. ij. nec cā mortis. qua p' ex eo obli gari nō potuit. sed nec legatū cū nō in testamētō relinquit. h. d. c. e. i. qđ si legatū nā r' h. ad ita hęc dicitate p' r' s' firmat' morte p' m. az. l. c. ad iudicari. vt p' r' o. e. l. c. i. qđ sp' r' atur p' r' e. p' u. vt. j. d. col.

filiam. r. s. e. l. si qua. **I**tem. l. rescriptis. **I**ntegra est. qđ nec sententiā est nec transactū. vt. s. e. l. i. n. c. Familie herc. si res p' p' r' egeri nō possit l' minus cōmode. cū aut cōmode gen potuit. p' p' r' egeri neg. gest. vt hic subijcit. vt. ff. cō muni di. si qđ putās s. siue. r. ff. e. hęc res. s. si vnus. r. l. hīs cō sequent. r. l. p. m. p. r. s. de neg. gest. siue r. ff. de neg. gest. si cōmu nes edes

Integra est. qđ nec sententiā est nec transactū. vt. s. e. l. i. n. c. Familie herc. si res p' p' r' egeri nō possit l' minus cōmode. cū aut cōmode gen potuit. p' p' r' egeri neg. gest. vt hic subijcit. vt. ff. cō muni di. si qđ putās s. siue. r. ff. e. hęc res. s. si vnus. r. l. hīs cō sequent. r. l. p. m. p. r. s. de neg. gest. siue r. ff. de neg. gest. si cōmu nes edes

Idem. aa. l. isicratio. **I**tem iuris nō ē. vt in familie herc. iudicio earum rerum qđ ex coheredibus quidam de comunibus assumpserūt. vel deterior res fecerunt rationem esse habendā eiusdemqz rei ceteris p' r' ecedam inu demnitatem.

Idem. aa. r. cc. P' actuele **I**tem familie herc. iudicio ab vno pro solido rei veluti communis venundate precium non venit sed mandati si p' r' ecessit r' coheres venditoris agere potest. vel negotij oz gestorū si ratam fecerit p' r' ecedit. Nam si velut propria vnus distra xit ac precium possideat: hereditas ab eo petenda est.

Idem. aa. r. cc. Fortunato.

Facti. inde iuratem i sum plum non in duplum. r' tenetur etiam heres coheredis quod duo non sic ser uantur in. l. acq. uilia. vt. ff. e. puro. s. si. r. l. damno. ff. cō muni di. Item quis in prin. **I**tem familie non venit. hoc ideo qđ pro parte potuit et p' i vni. vt. s. e. l. filie in fi. dixi. vel qđ erat actum. vt no. ff. e. hęc redes. s. si vnus

Precesit. l. mandatum **D**enditōz. vt r. e. r. de neg. gest. ab vno r' de rei ven. l. mater **P**ropria. r' p' hoc pater qđ distinetur me coheredem **P**ossideat. qđ est loco rei. vt. ff. de peti. hęc. si rē. idem si hęc emprozē obligatum. qđ tunc vt vetus possessoz cōuenit peti. hęc. vt. ff. de peti. hęc. l. regulariter. r. l. qđ si in diem

Petenda est. i. p' r' e. p' r' e. hęc. vt hic r. ff. e. inter coheredē s. si coheredes in fi. r' ad euidētiā. distingue cū quis vē i dit rem cōmunem que est communis ex causa societatis. r' tunc si vendat ex sociozum voluntate non vendicatur sed agitur p' so cio. si autē eis inuitis tunc non p' r' eudicat alijs. vt. ff. pro socio. l. nemo. si autem ex alia causa ē cōmunis. aut ex causa hereditaria aut aliunde quia tonata vel legata. primo casu si vendit vt comū munem ac p' hoc vñ simile est qđ alterum confiteatur coheredes. agit ad p' r' e. p' r' e. hęc. si p' p' r' e nō potuit cōmode expediti. vt ff. e. heredem. s. idem est r' si seruus. r. ff. cōi. di. si quis pu. s. siue. et hoc siue intercedat mandatum siue non. vt hic hęc enī actio secū alium admittit. vt. ff. e. r' puro. s. sed r' si dolo. si vero p' p' r' e potuit expediti venditio agitur ac. neg. gest. vel mandati si mandauit de vendendo nec agitur communi di. siue nec factū. hęc. quia pro parte potuit cōmode expediti. vt. ff. cō muni di. si quis pu. s. siue r' hac. l. i. rñ. si autem vendidit vt propriam ac per hoc vñ simile est qđ distinetur me coheredem. tunc proponam ad precium p' r' itionem hęc. vt in hac. l. q. rñ. r. ff. si pars hęc. pe. l. i. s. pinde. r' r' i simile aut ideo dixi quia potest esse qđ vendidit vt proprium. et tamen confiteatur me esse heredem r' sic non agitur ad p' r' e. p' r' e. fa mi. hęc. sed nego. gest. quia qđ non suo nomine gestum est nō potest habere ratum. vt. j. dicam. Item qui vendidit vt cōmunē r' distinetur me coheredem. agam peti. hęc. vbi autem ex alia cā nō hereditaria est cōmunis siquidem meo nomine vēdis. nec tñ ego mādani. possum agere de precio ac. neg. gest. ratū habēdo. si

vero tuo nomine non agam ad pium extra te nisi in subsidium
vt dixi. s. de rei ven. l. in ter. i. ff. de i. i. s. si aut illud aut in omnibus
verum est. qz mandato interueniente agi potest mandati. Item illud
in omnibus non est qz semper possum rem meam vendicare nisi volu-
tas mea pcedat l. sequat alienat. l. nisi venditum sit a filio. vt. j. d.
coire. alie. l. q. vel nisi
coheres q se solus pu-
tauit heredem vendi-
dit. na qz senatus con-
sultus. volunt bonafidei post
secessionem affici dam-
no. vnde de rem no-
posse vendicari. vt. ff.
de pen. here. sed. l. si. s.
Item si rem

Item si rem
arbitri. i. in
diciis fami.

Item si rem
arbitri. i. in
diciis fami.

Item si rem
arbitri. i. in
diciis fami.

Item si rem
arbitri. i. in
diciis fami.

Item si rem
arbitri. i. in
diciis fami.

Item si rem
arbitri. i. in
diciis fami.

Item si rem
arbitri. i. in
diciis fami.

Item si rem
arbitri. i. in
diciis fami.

Item si rem
arbitri. i. in
diciis fami.

Item si rem
arbitri. i. in
diciis fami.

Item si rem
arbitri. i. in
diciis fami.

Item si rem
arbitri. i. in
diciis fami.

Item si rem
arbitri. i. in
diciis fami.

Item si rem
arbitri. i. in
diciis fami.

Item si rem
arbitri. i. in
diciis fami.

Item si rem
arbitri. i. in
diciis fami.

Item si rem
arbitri. i. in
diciis fami.

Item si rem
arbitri. i. in
diciis fami.

Item si rem
arbitri. i. in
diciis fami.

Item si rem
arbitri. i. in
diciis fami.

Item si rem
arbitri. i. in
diciis fami.

Item si rem
arbitri. i. in
diciis fami.

Item si rem
arbitri. i. in
diciis fami.

Item si rem
arbitri. i. in
diciis fami.

Item si rem
arbitri. i. in
diciis fami.

Item si rem
arbitri. i. in
diciis fami.

Item si rem
arbitri. i. in
diciis fami.

Item si rem
arbitri. i. in
diciis fami.

Item si rem
arbitri. i. in
diciis fami.

S cogitatio future successio-
nis officium arbitri diuide-
re hereditatis pueniendo p
comunis iudicio suo vel qualicumqz
iudicio suam declarauit voluntates
inter eos qui successerunt exemplo
falcidie retentionis habita rde. fa-
milie diuidende causa dat' arbitri
viri p' p'erea portione eoz que nulli
generaliter vel spaliter assignauit.
facta diuisione in adiucando patris
sequetur voluntatem.

Idem. aa. Dionisio
Eruuz comunem non p'senti-
entibus coheredibus. sed per erro-
rem ad eum qui possidet per-
tinere credentibus. tenens quum omnis
verus titulus deficiat suu' no' facit
sed in eo portiones hereditarias as-
signatas penes singulos successores
remanere manifestum est

Idem. aa. Hermogeni
Icet pacto diuisionis aduer-
sus singulos actio p' heredi-
tatis portioibus creditorum pa-

fundi que ex alia. t. decem defunt. v. illa accipit ex eodem fundo.
et sic sup' sunt in fundo. v. que restituit vna cum alijs que habet de
illa hereditate. Sed de qua quarta loquitur huius. de reb. q. ex vni-
uersitate detrahit. vt. ff. ad reb. nuquid. s. si. l. cogi. in prin. r. s. r.
generaliter. non aut de quarta iure natur' qz in illam si computat

rata mutari non possit. tamen ad exhi-
bendam fidem que pueniant sti-
pulationis et iuris adhibito fmed: o
qui placitum excedit vgeri potest. quuz
et omisso huius si p' rarium conuenisse
p'bare p' scriptis verbis conueniri
potuisset

Idem. aa. r. cc. Socrati
Filius quem habentem fun-
dum. portione hereditatis
fratribus. et quibusdam alijs
sub portione verbis p' rarijs restitu-
ere sanxit testator. post eius portio-
is eventum. hereditaria p' rarijs in qz
te rone retenta. compensato p' raria
quod a coheredibus vicemutua per-
cepit. et si qd deest in supplementu
deducto qd a ceteris in eo fundo
soluit. supra quartam habens red de
re compellit

Idem. aa. r. cc. Diode.
causa donationis vel alij
unde tibi que sita. si aut suc-
cessores respuer. p' rere. sit

Portionem. id est suam partem hereditatis que erat tercia
ne sit contra. ff. de verbo sig. l. nomen filiarum. s. portio. l.

Parte p' rarijs. sed quare totam hereditariam partem fundi
computat in partem scilicet trebellianicam. in mo videtur quart-
tam hereditarie sicut computat quartam aliarum rerum quas
extestamento habebat. vt. ff. ad. l. fal. ncia. sed huius. fm quodam qz
hoc testator dixit. sed hoc est refugium miserorum. dic ergo secun-
dum Jo. qz hic fundus fuit filio p' rarijs hereditate. et no' cas-
uit testator v' quartam detraheret de hereditate. unde contra volun-
tatem eius deducitur quarta. et ita quum facit contra voluntates
retinendo fiet contra suam in hoc. quia tota hereditaria computa-
bitur in quartam. et nil lucrabitur inde. ceterum si cauisset testator
et quartam retinere de hereditate. tunc fundus p' rarijs esset
p' rarijs suus. nec imputaret nisi tantum quantum retinere
si alij esset legatus scilicet quartam sue partis. vt si est vnus filius
tres vnias. si tres vniam vniam. vt. ff. ad. l. fal. ncia. Sed huic
lectura. Jo. obstat qz subijcit si quid deest in supplementuz. qz
si fundus est p' rarijs vt dixi. ergo hereditaria portio tantum
computatur in quartam. non etiam quod deest ad quartam in eod-
em fundo. et solum quum extra quartam sit quod abbere de p' rarijs
cipitur. vt dicta. l. in quarta ad. l. fal. s. r. Jo. qz hic filius roga-
tus fuerat extraneis dare fundum. et ita totum. etiam illi aliquid
filio dare. et eodem modo fratribus et ab eis aliquid accipere debe-
bat computabat ergo sibi in quartam hereditariam partem p' rarijs
dij. Item quod accepit a coheredibus. Item quod
accepit ab extraneis in eodem fundo id est pro eodem fundo
restituendo quem in p' rarijs habebat. non enim intelligen-
dum est vt in eodem fundo. in quartam habebat amplius quam
hereditariam portionem et ideo callide posuit in littera a ceteris
quasi diceret ab extraneis. vel dic vt in alia glosa inferiori. l. si vis
fm. l. d. r. s. Jo. dic hunc fundum collatus filio a patre vt bene me-
rito. vel conferendo vltimum arbitrium. vnde venit in iudicio
fami. hercis. p' rarijs vt. s. e. filie. et hinc dico qz hereditaria
portio computatur in fal. quia contra voluntatem defuncti reti-
ner quartam de hereditate. secus si ex voluntate. vt. ff. ad legem
fal. ncia. nam ibi de trebellianica fal. r. qz. et sic habet tres partes.

liber

Handwritten marginal notes in a smaller script, likely from a commentary or glossary, continuing the legal discussion.

sequit' ipio de his q' et scilicet. de quibus hic tot' liber tractabit. et...

dam enim ludentes nec ludum scientes: sed numeratione tantu' pprias...

Ausa vtriusq' part' q' lo casu nascit'

actio. h' q' iudex in fert. p' p' m iudicio. cu' sit nascitura...

inferente. h' q' refert in fert. r' dic. i. in iudicio...

remissio. tunc e' h' p' iurato. vt. ff. e. l. n. s. fi. r. l. remittit.

si h' p' iuratur. hec aut' exceptio no' fit a iuramento...

si h' iuratur. hec aut' exceptio no' fit a iuramento voluntario...

si h' iuratur. hec aut' exceptio no' fit a iuramento voluntario...

dam enim ludentes nec ludum scientes: sed numeratione tantu' pprias...

actio. h' q' iudex in fert. p' p' m iudicio. cu' sit nascitura...

inferente. h' q' refert in fert. r' dic. i. in iudicio...

remissio. tunc e' h' p' iurato. vt. ff. e. l. n. s. fi. r. l. remittit.

si h' p' iuratur. hec aut' exceptio no' fit a iuramento...

si h' iuratur. hec aut' exceptio no' fit a iuramento voluntario...

si h' iuratur. hec aut' exceptio no' fit a iuramento voluntario...

lex qn' quis iuraret no' comedere carnes. vt tuc solū ten' habeat vltorē...

Del maiestatis. i. crimen lese maiestatis

procurator noster hoc inquirat. et in opus publicum couertat. similit'er...

Explicit Liber Tertius Incipit Liber Quartus. De rebus in creditis.

Imp. Anto. a. Herculiano. Ausa iure iurandi ex consensu...

Imp. Alex. a. felici. Ausa iure iurandi ex consensu...

Imp. Diocle. r. Max. a. a. et. cc. Severo. In bone fidei contractibus...

Imp. Diocle. r. Max. a. a. et. cc. Severo. In bone fidei contractibus...

Imp. Diocle. r. Max. a. a. et. cc. Severo. In bone fidei contractibus...

Imp. Diocle. r. Max. a. a. et. cc. Severo. In bone fidei contractibus...

Imp. Diocle. r. Max. a. a. et. cc. Severo. In bone fidei contractibus...

Imp. Diocle. r. Max. a. a. et. cc. Severo. In bone fidei contractibus...

Imp. Diocle. r. Max. a. a. et. cc. Severo. In bone fidei contractibus...

Imp. Diocle. r. Max. a. a. et. cc. Severo. In bone fidei contractibus...

Imp. Diocle. r. Max. a. a. et. cc. Severo. In bone fidei contractibus...

Imp. Diocle. r. Max. a. a. et. cc. Severo. In bone fidei contractibus...

Imp. Diocle. r. Max. a. a. et. cc. Severo. In bone fidei contractibus...

Imp. Diocle. r. Max. a. a. et. cc. Severo. In bone fidei contractibus...

Imp. Diocle. r. Max. a. a. et. cc. Severo. In bone fidei contractibus...

Imp. Diocle. r. Max. a. a. et. cc. Severo. In bone fidei contractibus...

Imp. Diocle. r. Max. a. a. et. cc. Severo. In bone fidei contractibus...

Actio. h' q' iudex in fert. p' p' m iudicio. cu' sit nascitura...

inferente. h' q' refert in fert. r' dic. i. in iudicio...

remissio. tunc e' h' p' iurato. vt. ff. e. l. n. s. fi. r. l. remittit.

si h' p' iuratur. hec aut' exceptio no' fit a iuramento...

si h' iuratur. hec aut' exceptio no' fit a iuramento voluntario...

si h' iuratur. hec aut' exceptio no' fit a iuramento voluntario...

si h' iuratur. hec aut' exceptio no' fit a iuramento voluntario...

si h' iuratur. hec aut' exceptio no' fit a iuramento voluntario...

si h' iuratur. hec aut' exceptio no' fit a iuramento voluntario...

si h' iuratur. hec aut' exceptio no' fit a iuramento voluntario...

si h' iuratur. hec aut' exceptio no' fit a iuramento voluntario...

si h' iuratur. hec aut' exceptio no' fit a iuramento voluntario...

si h' iuratur. hec aut' exceptio no' fit a iuramento voluntario...

si h' iuratur. hec aut' exceptio no' fit a iuramento voluntario...

si h' iuratur. hec aut' exceptio no' fit a iuramento voluntario...

si h' iuratur. hec aut' exceptio no' fit a iuramento voluntario...

